

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

INHOUD: — Premie: Insulinde Kalender. — De 18e afd. der Vereeniging „Oost en West”. — Zuidelijk Minahassa Comité. — De Vruchtencultuur als Volkscultuur voor Suriname. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der afdelingen. — Nagekomen Berichten. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Ned.-Indië. — In Nederland aangekomen Verlofgangers. — Met pensioen. — Adresveranderingen. — Mutatiestaat van 14 tot 21 Januari 1931.

Premie: Insulinde Kalender.

Ter aanmoediging van het toetreden tot onze Vereeniging, heeft het Hoofdbestuur een premie uitgelooft — voor zoolang de voorraad strekt — aan elk lid dat een nieuw lid, of meer leden, aanbrengt.

Die premie bestaat in den bekenden, typografisch als anderszins, bijzonder fraai uitgevoerden Insulinde kalender 1931 (Uitgave Weenenk en Snel, 's Gravenhage).

De kalender werd bewerkt en van foto's voorzien door den heer dr. W. G. N. v. d. Sleen te Haarlem en is in den handel voor f 3.50 verkrijgbaar.

De 18e Afdeling der Vereeniging „Oost en West”.
Een goed begin van het nieuwe jaar.

Mochten wij, nog kort geleden, melding maken van onze op 18 Juli a. p. opgerichte nieuwe afdeling in West-Indië, in Curaçao, en daarbij in uitzicht stellen dat Suriname spoedig zou volgen, thans kunnen wij met groote voldoening, berichten dat die verwachting verwezenlijkt is en den 11 December l. l. de afdeling Paramaribo is opgericht.

Het bestuur der nieuwe afdeling is samengesteld als volgt:

- A. C. NOORDHOEK HEGT, Voorzitter.
 - E. ESSED, Onder-Voorzitter.
 - H. J. WOLFF, Secretaris.
 - A. TH. DE MIRANDA, Penningmeester.
 - M. H. STEPHAN, A. N. VAN ANSEM, M. E. J. VAN COBLYN en Mej. FLOTA BROOK, Commissarissen.
- Het Hoofdbestuur.

Zuidelijk Minahassa Comité.

De trekking heeft plaats gehad. Prijzenlijsten zijn à 10 cents verkrijgbaar bij het Hoofdbestuur der vereeniging „Oost en West”, Korte Voorhout 6, waar ook de prijzen kunnen worden afgehaald op werkdagen van 10 tot 12 uur en van 2 tot 4 en Zaterdagsochtends van 10 tot 12.

De leden van het comité richten een beleefd verzoek tot het publiek de prijzen zoo spoedig mogelijk te willen afhalen.

VAN PESKI, Voorzitter.

De vruchtencultuur als volks-cultuur voor Suriname

door
C. L. TOMSON.

Reeds veel is gesproken en nog veel meer geschreven betreffende het vraagstuk om Suriname uit haar verval tot welvaart te brengen, vele reizen zijn door diverse personen daarheen gemaakt, vele rapporten en aanbevelingen ontwerpen zijn verschenen, aandachtig besproken en ingediend bij hen die over het wel en wee van dit Nederlandsch gewest te beslissen hebben, doch helaas, alles blijft bij het oude, het blijft gepraat en geschrijf, doch daadzaken met een flink en vast voornemen om dit of dat van de goede en deskundige juiste aanbevelingen aan te pakken en uit te voeren, ziet men niet.

Zeer vele deskundige personen hebben de laatste jaren een ernstige studie gemaakt van hoe, en op welke wijze Suriname tot welvaart en bloei zou zijn te brengen; bijna allen hebben hierbij ook de vruchtencultuur naar voren gebracht, en zou het voor mij overbodig zijn daar verder nog over te schrijven, was het niet, dat juist het laatste jaar de verschillende tropische producten een zeer groote verandering ondergingen, niet wat aanplant betreft, doch ver oervoerde markteh, te groote wereldvoorraden en scherp concurrerende prijzen, zoodat uit een handelsoogpunt bekeken Suriname zeer weinig kans heeft om loonend tegen deze massa-producten op of mede te kunnen werken.

Hoewel men wist dat vruchten, en meer speciaal de sinaasappelen, een cultuur was, althans kan worden, waar zeer goede perspectief inzate, hebben zeer velen deze cultuur steeds als minderwaardig beschouwd, en zweerden bij de andere producten, waarvan koffie de laatste jaren de hoofdschotel was, en bij velen nog is.

Ik gun Suriname, en alle personen, die zich daarmee bezighouden, geen kwaad toe, en zag niets liever dan dat hun activiteit, uitgegeven geld en energie door renten en winsten vergoed werd, doch indien men eerlijk wil wezen, moet men toch erkennen dat er betreffende een gunstig verloop voor de Surinaamsche koffie zeer weinig perspectief en uitzicht bestaat, tenzij er overhoopt het een of ander wereldprobleem voordoet, waarmede bij een rustigen en gewonen gang van zaken toch geen rekening gehouden kan en mag worden.

Een poging van den heer Kastelein om de cassave-teelt als Volkscultuur in te kunnen voeren, is zeer jammerlijk mislukt, ook al door de gevolgen van de hiervoor genoemde wereld-concurrentiestrijd. De cacao heeft als volkscultuur in Suriname afgedaan, of de een of anderen tijd deze cultuur met de nu beter bekende instervingsziekte bestrijdingsmethode wederom ter hand genomen zal kunnen worden, is iets wat niet onmogelijk kan zijn, doch dat in ieder geval heden niet te zien en te probeeren is.

De rijstbouw is, voorzover deze voor inlandsche consumptie wordt beoefend een uitmuntende volks-cultuur, vooral voor onze Javanen en Britsch Indiërs, doch of dit product ooit een belangrijk uitvoerproduct zal kunnen worden, moet men helaas wederom sterk betwijfelen. Immers, terwijl de wereldconsumptie van rijst zeer sterk achteruit gaat, zijn er de laatste jaren nog groote en machtige centra's verzezen, die een zeer goede kwaliteit ter wereldmarkt brengen tegen zeer lage prijzen.

Ik schreef zooveel dat de wereldconsumptie sterk achteruit loopt, en zal u dit met een paar cijfers uit onze eigen import en verbruik aantoonen:

Invoer van ongepelde rijst in Nederland.
Waarde in guldens.

1926	1927	1928	1929
37.700.604	20.987.791	16.437.686	21.125.016

Zooals bovenstaande cijfers te zien geven, herstelt 1929 even de zeer groote terugslag van 1927 en 1928, het feit is echter daar, dat de rijst-consumptie zeer sterk daalt en dit terwijl andere werelddeelen, die vroeger zich met dit product niet bezig hielden, nu zeer groote voorraden produceeren, die zelfs in kwaliteit onze beste Java-rijst van de markt dringen.

Of de rijst-cultuur groote en goede vooruitzichten biedt om in 't groot als uitsluitend volkscultuur in Suriname te dienen, moet zeer sterk betwijfeld worden. Men ziet niet alleen de rijstverbruik in Europa sterk verminderen, doch ook in de tropische landen en Azië past men zich gaandeweg meer en

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Weimarstraat 63, Den Haag

Telefoon 332739

In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste

eischen van hygiëne en comfort

Zwembaden - Kuipbaden - Stortbaden

Stoom- en heete Luchtbaden

Zeezout-, Dennen-, Koolzuur- e. a. Baden

— Waterbehandeling — 5483

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443

DEN HAAG: SCHEVENINGEN:

N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

SCHRIJFMACHINES.

Nieuwe en gebruikte Schrijfmachines, ook Reismachines vanaf f 25.— leveren wij met volledige garantie. — Alle reparaties, met origineele onderdeelen, vlug en billijk. — Verhuren van machines vanaf f 7.50 per maand. 5582

AMERICAN TYPEWRITER TRADE

RIJSWIJKSCHEPLEIN 34a, DEN HAAG — TELEF. 114231

P. G. C. HAJENIUS

OPGERICHT 1826 5467

AMSTERDAM 'S-GRAVENHAGE
Rokin 92/96 Noordeinde 64

**SIGAREN
SIGARETTEN, TABAK**

Fa. J. H. van Andel

Huishoudelijke Artikelen.

- Electriche Apparaten - 5432

Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten
Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

Verkoopen, niet produceeren, zal het groote en moeilijke probleem blijven. (De Zakenwereld).

KAWEE'TJES

APELDOORN

A. STANOWSKY

Ratzeburglaan 7. t. Loo. APELDOORN — Telefoon 1317

KUNSTTANDEN

f 50.— per geheel gebit. Eerste klas werk met garantie.
— Behandeling pijnloos — 5607

Firma N. VAN EIJDEN 5608

Groenten-, Fruit-, Delicatessenhandel en Comestibles
Oud Beekbergenweg 10, APELDOORN. Tel. 952.
Aanbevolen adres voor Leden van „Oost en West“.

STOOMVERVERIJ en CHEMISCHE WASSCHERIJ „DE VELUWE“

FIRMA W. H. T. KÖPCKE & Zn., APELDOORN
Opericht 1917 5411
TELEFOON 821 BRINKLAAN 33

STEENKOLENHANDEL D. Rijken, Osseveldweg 19. Tel. 1138

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“.
Giro 104627. 5459

AMERSFOORT

Stoomwasscherij „DE HOOP“

(GEBR. NIEUWLAND) 5300

Tel. no. 170. AMERSFOORT.
Beveelt zich beleefd aan bij Indische Famillän.

Fa. OOSTERVEEN

Langestraat 42 — Telefoon 77

Het meest gesorteerde Magazijn van: 5541
KRUIDENIERSWAREN, COMESTIBLES, DELICATESSEN,
FIJNE VLEESCHWAREN, INDISCHE ARTIKELEN.

Industrie- en Huishoudschool, Amersfoort

Opleiding tot Huishoudkundige. Duur der opleiding 2 j.
Leeftijd 17 jaar. Opleiding tot leerars bij het N. O. (Akte
N VII, N VIII, N XVII, N XVIII. Schoolgeld extern f 150.—,
intern f 1000.— (schoolgeld inbegrepen). 5629
De Directrice, C. J. TEN BOSCH.

NIJMEGEN

FIRMA C. KNIJFF & ZOON

KLEEDING NAAR MAAT

JOHAN VIJGHSTRAAT 21 — TELEFOON 756

NIJMEGEN

STALEN OP AANVRAGE 5334

HILVERSUM

HILVERSUM

NOORDMAN
kleedt U beter

BUSSUM

5414

H.H. Leden koopt bij C. VAN DEN AKKER

RIJWIELMAGAZIJN „SERVA“ 5365

Telefoon 2913 - Simon Stevijnweg 4 - Hilversum

Vakkundige reparatie Vraagt onze speciale conditie

ROTTERDAM.

STOOM- WASCH- EN STRIJKINRICHTING

voor Overhemden, Boorden, Manchetten, Fijne Damastin,
Tafelkleeden, Gordijnen, Tricot-Goederen (Systeem Jaeger) enz.

BANIERSTRAAT 60a — Telefoon 41889

Beveelt zich beleefd aan bij Indische families. C. MOLIJN. 5283

BREDA.

A. DE KONING & ZOON - GINNEKEN

— DESKUNDIGE TUIN-ARCHITECTUUR —
— AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUINEN

Rotstuinen — Borders — Flagstons Tuinpaden
Artistiek Bloemwerk — Speciale Cacteeën Cultuur
MOLENSTRAAT 9 5265 Telefoon 1499 (Breda)

P. A. VAN DONGEN

Giro No. 123452 Breda 5272
Karrestraat 22 Interc. Telefoon 63

Handel in Oesters, Visch en Comestibles

Fongers Rijwielen — Van Delft's Kinderwagens
Jaarsma Vulcana Victoria Haarden — Luxe Artikelen

CHARLES JONKERS 5271

FIRMA JOS. JONKERS & ZOON Breda
HAAGDIJK 3 — TELEF. 24

DE FIRMA WOLTERBEEK—SMITS

N. GINNEKENSTRAAT 33 BREDA

Beveelt zich beleefd aan voor levering van alle Indische
Artikelen en Comestibles, alsook voor volledige Indische
Rijsttafels. — Telefoon 199. — 5276

Firma H. van Besouw

MARKT 27. - Tel. 504. - BREDA.

Oud solied adres voor 5545

Tropen Uitzetten.

Vraagt prijscouranten of bezoek.

Tel. 1923 TE BREDA Tel. 1923

is het van ouds bekende adres voor solide

Rolluiken, Jalouziën en Zonnenschermen

Firma G. v. d. VELDEN

Alle voorkomende reparatiën.

Kantoor en Fabriek Haven 11—11a. 5548

AMSTERDAM

Kunsthandel JACQUES AA

Vijzelstraat 105. — Telefoon 30798. — Amsterdam.
Origineele Schilderstukken, Etsen, Pastels, van bekende
Meesters, w.o. Hobbe Smith—Garf, Versteeg, Martin
Monnikendam etc. — Vakkundige, gratis verpakking
voor de tropen. 5525

Familie Pension GEELHUIJSEN

STADHOUDERSKADE 131, AMSTERDAM. - Tel. 25668.

Ruime kamers op 1en stand, uitst. keuken, K. en w. str.
w. badk. Prijs v.a. f 4.— p. p. d. Fam. red. 5461

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“.

Hoeden - Mantels - Japonnen

L. AUÉ (v.h. Maison Henri) 5485

Keizersgracht 770 — AMSTERDAM — Tel. 46749

(Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“)

Gimmy N.V., Rozengracht 57
A'dam, Telef. 33566

**Neerlands' grootste Radio-
en Gramphoonhuis**

Ruime keuze - Gemakkelijke condities 5491

Complete Meubileering

Arnold Houtschilt

Singel 283 - Amsterdam 5633

LEIDEN

Fijnstrijkinrichting „De Ozon“

Hoogewoerd 70, LEIDEN — Telef. 2675

Wascht en strijkt, Stoomt en verft alles 5631

DEVENTER

Fa. F. VAN DE VOOREN & Co.

DEVENTER, Nieuwstraat 33. Telefoon 1082.

Moderne Optiek. Brillen, So Easy's en Pince Nez

Zeiss Glazen en Kijkers. 5339

ARNHEM

LUXE KOPER- EN TINWERKEN

Firma J. GRUTTERINK, Rijnstraat 7

ARNHEM.

Electrische Lampen en Luxe Huishoudelijke
Artikelen. (5389) Telefoon 23529.

meer aan de Europeesche tafel aan, hetgeen een
zeer gevoelige klap voor de rijstcultuur beteekent.
Zeer vele Inlanders en Indo's, ook in ons Neder-
landsch Oost-Indië, kennen geen rijsttafel meer,
men houdt zich aan het Europeesch eten.

In Europa heeft de slanke lijn-beweging het zoo
smakelijk en nuttig nagerecht van vele tafels ver-
bannen en treft men daarvoor in de plaats vele
flauw-smakende pakjes puddingen, enz., of dit ooit
veranderen zal, wie kan dit zeggen, voorloopig
lijkt mij dit echter niet mogelijk.

Grondnoten, soyabonen, maisbouw, vanzelfspre-
kend zijn deze producten alle van zeer groot belang,
doch om een dezer producten uit te kiezen om als
volkscultuur aan te bevelen in Suriname, wie zou
zulks op goede gronden kunnen en durven aan-
bevelen? Waar is, dat Nederland aan mais en
grondnoten zeer groote kwantiteiten verbruikt, doch
zal Suriname tegen of voor dezelfde prijzen kun-
nen leveren als de nu bestaande marktprijzen?
Men ziet nu reeds dat vele staten eenige van hun
uitvoerproducten subsidieeren om ter markt te kun-
nen blijven en hunne voorraden te kunnen af-
zetten.

Nu is elke subsidie hetzij door Suriname of Ne-
derland verstrekt een uitgave, dus verlies, welis-
waar houdt men een bedrijf of industrie gaande,
doch verlies aan kapitaal is het en daarom is
het niet begomen, althans daarop steunend mag
men toch geen industrie of bedrijf aanvangen of
(en) aanbevelen.

Mogelijk dat er binnen korteren of langeren tijd
een wereldvraag naar een of ander nieuw of oud
product zal zijn waaraan Suriname met zijn ge-
heele landbouw bevolking mede deel in aanplant
en handel zal kunnen nemen, doch dit zijn illusies,
die den tijd nutteloos en doelloos laten voorbij gaan,
intusschen veel geld kosten en Suriname noch Ne-
derland vooruit brengen.

In het Haagsch Maandblad No. 12, December
1930, treft men een artikel van de hand van den
heer W. R. Menkman, getiteld „Suriname, — de
nachtmerrie van onze koloniale oeconomic“.

Lezing van dit artikel is zeer aanbevelenswaardig
voor hen, die belangstellen in het wel en wee
van Suriname, en waarvan de conclusies zijn, dat
de meeste aandacht, en de meeste zorg eischen, de
verdere ontwikkeling der Volkscultuur, hetgeen voor
m.i. zeer juist is.

Suriname heeft een bevolking van ongeveer
150.000 zielen waaronder (volgens den heer Menk-
man) er circa 65.000 landbouwers zijn. Is dit
juist, waaraan ik niet twijfel, dan ziet men dat de
landbouw voor Suriname en zijn bevolking betee-
kenis heeft.

Bij aanvang van dit artikel schreef ik dat zeer
vele deskundigen rapporten hadden uitgebracht en
voorstellen aan Regeering hebben gedaan. Bijna
alle rapporteurs zijn het er over eens, dat Suriname
zoo niet geheel, dan toch grootendeels tot welvaart
zal moeten en kunnen gebracht worden door en
met zijn landbouw. Petroleum, goud, hout, bauxiet,
enz. moge, indien zulks ooit tot groot zakendoen
komt, een goede stoot tot welvaart van dit gewest
brengen, de bevolking, die zooals zooveel aange-
toond voor het grootste gedeelte uit landbouwers
bestaat, zal zulk een uitkomst geen uitkomst wezen
of zijn, uitkomst voor deze menschen bestaat alleen
in het kunnen teelen van een loonend exportproduct.

In het voorgaande toonde ik, volgens mijn ziens-
wijze aan wat of de Surinaamsche landbouw heden
en voor de toekomst te wachten staat met den
verbouw van diverse producten, behalve die van
vruchten. Ik zal u nu aantonen wat of de vruchten-
teelt beteekent, althans beteekenen kan voor de
Surinaamsche landbouwbevolking als Volkscultuur.

De fruitteelt, wel meer die van sinaasappelen
is reeds lang in Suriname voor inheemsch gebruik
bekend, om als export-product te dienen heeft men
eerst ruim 20 jaar geleden de eerste speciale aan-
plant daartoe aangelegd en wel op de Plantage
Vredenburg.

Na deze eerste aanplanting welke uit 154 boomen
bestond, werden meerdere grootere en kleinere aan-
plantingen aangelegd, waarvan de grootste op de
Plantage La Liberté, 32 akker. Diverse proefver-
schepingen zijn naar Europa geschied, waarvan de
eerste zending genoteerd staat in 1907, en later
onder Dr. C. J. J. van Hall, ijverig werden voort-
gezet.

In September 1922 heeft Nederland in het Jaar-
beursgebouw de Surinaamsche sinaasappelen kun-
nen bewonderen en kunnen keuren, de diverse ar-
tikelen in de bladen destijds hier verschenen,
benevens de uitspraak van vele grossiers, hebben
meer dan voldoende aangetoond dat men in Suri-
name sinaasappelen kan teelen die voor export
zeer geschikt, vol sap en zoet van smaak zijn.

In een voordracht welke ik kortgeleden (17 Dec.
j.l.) hield voor de West-Indische Afdeeling van het
Indisch Genootschap (waarvan het Verslag verkrijg-
baar is bij de Firma Mart. Nijhoff, Den Haag)
betreffende „De betekenis van de vruchten-
teelt voor Suriname“ heb ik o.m. aangetoond, dat de
door mij (in 1926-27) verschepte sinaasappelen

en eenige andere Surinaamsche vruchten in twee zeer groote importeerende landen van deze producten n.l. Canada en Engeland, de Surinaamsche vruchten en wel meer speciaal de sinaasappelen zeer gunstig beoordeeld zijn.

De vruchten welke ik benut had voor bovengenoemde proefzendingen had ik betrokken van de klein-landbouwers, dus wel een bewijs, dat er reeds onder hen zijn die niet alleen zeer goede vruchten en vruchtboomen bezitten, doch deze ook goed weten te verzorgen en te behandelen. Wel had ik dezen luidjes vruchtenscharen verstrekt en hun gewezen hoe zij moesten oogsten, doch zij hebben toch precies mijn voorlichting opgevolgd. Een bewijs dat er wel een wil tot het goede is. De vruchten waren zeer goed geknipt en zorgvuldig behandeld, dit laatste bleek mij vier à vijf dagen na ontvangst voor het inpakken, de vruchten waren prachtig gaaf, zonder stootjes val of gooi dus, aan mijn pakhuis bezorgd.

Er zijn wel eens personen die beweren dat Javanen, Britsch Indiërs en Creolen in Suriname nimmer tot orde of regelmaat in aanplant en behandeling te brengen zijn, ik deel deze meening geenszins, zoodra deze landbouwers weten, zien en ondervinden, dat goed verzorgd en behoorlijk geplukt en behandeld fruit hun meer opbrengt dan verwaarloosd of mishandeld fruit, dan ben ik er zeker van dat het bij goed aanpakken, en juist optreden, het een kwestie van een paar jaar is, dat aldaar geschoold behoort te worden.

Het tot standbrengen van een vruchten-volkscultuur in Suriname is slechts een kwestie van oordeelkundige opzet en doorzet. Indien langs organisatorischen weg uniform wordt aangeplant, met goede voorlichting en toezicht, is, meen ik, de vruchtencultuur als volkscultuur de meest aanbevelenswaardige cultuur van welke cultuur ook.

Dat dus goede sinaasappelen in Suriname kunnen worden geteeld behoort niet verder aangetoond te worden, nu is de vraag, is deze cultuur voor den verbouwer daarvan loonend, is er voldoende afzetgebied, en hoe is de toekomst voor deze cultuur.

Betreffende de eerste vraag inzake rendabiliteit voor den verbouwer kan ik u mededeelen, dat in andere gewesten alwaar de sinaasappel-cultuur bedreven wordt, de gemiddelde netto-winst per 1 H.A. varieert van 600 tot 1000 gulden en meer, en dat deze netto besomming wordt behaald bij meestal zeer hooge huur en pacht van gronden plus hooge onkosten, waarvan men in Suriname geen last heeft.

Ziet men naar Florida en Californië waar vaak de geheele aanplant met veldkachels op temperatuur gehouden moet worden voor te strenge kou of vorst, hetgeen zeer hooge kosten met zich brengt, verder dat een farmer aldaar \$1000.— en meer aan pacht of huur per H.A. heeft te betalen en de arbeidsloonen daar variëren van \$1.50 tot \$2.50 per dagtaak, dan concludeert men toch wel, dat, daar in Suriname geen of niet noemenswaardige pacht of huur behoort te worden betaald, geen veldkachels behoeven gestookt te worden en verdere onkosten zeer laag te noemen en geen zeer dure transporten zijn, dat, Suriname voor deze teelt zeer bevoorrecht is.

Er zijn personen die beweren, dat de dracht per boom in Suriname veel en veel minder is dan elders en dat het juist dit feit is, dat de vruchtencultuur in Suriname, wel als bij-cultuur beschouwd kan worden, doch geen cultuur is en kan zijn voor het groot-landbouwbedrijf.

Ik betwijfel deze bewering zeer sterk, ten eerste moet en mag men niet al te vlug zijn in het uitspreken van een oordeel en nog minder van een veroordeel, indien men deze aangelegenheid niet juist goed kent en weet. Zoover mij bekend, is er in Suriname nog nimmer een achtereenvolgende studie van deze aangelegenheid gemaakt. Ja die en die heeft eens geplant of proefverscheppingen gedaan, doch zoowel het een als het ander is steeds door dit of dat onderbroken.

Indien door selectie en juiste cultuur-methode de cultuur van sinaasappelen op pijl is gebracht en tot een begin van volmaaktheid zal zijn genaderd, behoorlijke irrigatie en bemesting waar zulks noodig is, zou steller niet weten waarom de dracht der boomen in Suriname niet evengoed 1000 en meer vruchten geregeld zullen geven als in Florida en Californië.

In bulletin No. 35 van het Departement van Landbouw in Suriname leest men op bldz. 7, dat een sinaasappelboom op Plantage Vredenburg in 1911 3800 vruchten opbracht, terwijl op Plantage La Liberté in 1916 verscheidene 7-jarige-boomen meer dan 1000 vruchten opbrachten en ziet men op bldz. 8a een foto van een 6-jarigen-sinaasappelboom op Plantage La Liberté in Suriname, waarvan de takken van den boom wegens de zware vracht aan vruchten op den grond hangen. Waarom was dit toen mogelijk en waarom zou zulks nu niet meer mogelijk zijn. Volgens mij is dit nu evengoed mogelijk als toen, en is een en ander alleen een kwestie van kennis, goed plantmateriaal, goeden grond en verzorging. Dat men een en ander geheel heeft laten verwaarlozen is te begrijpen, daar het plukken

der vruchten vaak zelfs niet loont, om reden er geen export en afzet voor de vruchten is.

Het is zeer opvallend en opmerkelijk dat indien door een of andere oorzaak een stagnatie in een of ander cultuur-product, aanplant of export toegetroeden is, men in Suriname onmiddellijk de geheele zaak op zij zet.

Misoogsten, overstromingen, droogte, hagelbuien, rupsen en andere plagen, wij kennen dit hier en overal elders ook, doch mislukt nu eens een geheele oogst, zelfs twee of drie oogsten, dan legt men toch de spade er niet bij neer, en zegt en rapporteert niet dat dit of dat gewas hier of waar ook niet geteeld kan worden!

In Nederl. Oost-Indië is de totstandkoming der groot-cultures zooals tabak, thee, rubber, copra, enz. ook niet van een leien dakje geloopt, hier was het echter de handel die de leiding had en nam, waarbij later de Wetenschap zich voegde. Nu werkt de handel met de wetenschap samen, en gaat in vele dingen en zaken de wetenschap vooraan, doch de organisatorische weg tot volharden en tot succesbrengen is het beste en alleen aan den handel toevertrouwd, dit nu is, wat de vruchten betreft in Suriname nimmer het geval geweest.

Ik zal op hetgeen dat had kunnen en behooren te gebeuren hier niet verder ingaan, daar dit de strekking van dit betoog niet is en ten slotte deze aangelegenheid niet verder brengt en verder zien wat of de vruchten hier meer speciaal de sinaasappelen-cultuur den verbouwer kan opleveren.

Indien de verbouwer van sinaasappelen b.v. 10 akkers zou aanleggen met daarop geplant 700 boomen, zoo zal zijn opbrengst bij volle dracht zijn:

700 × 500 vr. a 1 cent per stuk	f 3500,—
Aan onkosten heeft hij	
10 × f 100.—	f 1000,—
netto winst	f 2500,—
of f 250.— per akker.	

Deze hier genoemde winst van f 250.— per akker is geheel niet hoog of gefantaseerd, integendeel, bij goeden aanplant en verzorging zullen de boomen door elkander gerekend, meer dan 500 vruchten voortbrengen en heeft men goede soorten geplant, wordt het oogsten, vervoer, degelijk en goed behandeld, dan zullen behalve dat de oogst dus groter is, tevens de vruchten nog iets meer dan 1 cent, mogelijk 1¼ a 1½ cent opbrengen.

Bij den aanleg van citrusboomen zal de verbouwer daarvan, de eerste jaren ananas, grondnoten, soyaboonen of een ander laag product kunnen tusschen planten, hetgeen hem ongeveer de geheele kosten van aanleg zal terug betalen.

Ananas is wel de beste en mooiste tusschenplanting, eischt wel een goede verzorging, doch brengt dan ook daarvoor zijn geld op. Indien ananas voor de conservenfabriek wordt geteeld, kunnen er per akker eens zooveel worden uitgezet, dan dit het geval is, wanneer deze vrucht voor export in verschen staat moet dienen, daar door op korteren afstand te planten, de vrucht niet zoo breed zal groeien, hetgeen voor de fabriek en verbouwer voordeliger is.

Ananas is verder een zeer gemakkelijke plant, alleen heeft men te zorgen, dat hij niet te nat komt te staan en kan zelfs zeer goed tegen droogte.

Een landbouwer die lust heeft om zich met vruchten te gaan bezighouden, kan dus van meetafaan, dat hij begint, steeds werk en verdiensten in deze cultuur hebben. Het allereerste jaar zal hij zich nog moeten behelpen met zijn eigen kost te verdienen en door bijbouw van groenten of een of ander 1-jarig of 1½-jarig gewas. Dit is, meen ik, nu niet zoo'n groot bezwaar, daar nu, nu er in 't geheel geen noemenswaardige export van landbouwproducten is, al deze luidjes ook nog leven en werken, en meest en alleen hun eigen voedsel verbouwen.

Indien de vruchtencultuur als volkscultuur zal gelden en er een Opkoop-Centrale plus Conservenfabriek ter plaatse is, die alle producten onmiddellijk van de landbouwers à contant afneemt, zal de verbouw van vruchten, gezien het hiervoor medegedeelde zeer loonend voor den verbouwer zijn, en zullen de kleine en zelfs groote verbouwers daarvan zeer zeker goede zaken kunnen maken. Zullen wij nu zien hoe of het staat met de afzetmogelijkheden.

Suriname is een in alle opzichten zeer bevoorrecht geweest, d.w.z. wat zijn bodemgesteldheid, klimaat, waterwegen, doch ook de ligging betreft. Voor de export en vervoer van verse vruchten is Suriname meer bevoorrecht dan bijv. Zuid-Amerika, en vele andere produceerende gewesten, daar Suriname zeer korte verbindingen heeft naar groote afzetgebieden als Canada, U.S.A. en een groote groep omliggende landen en eilanden, die alle min of meer verse vruchten en groenten importeerden, zie bijgevoegde bijlage I.

In het verslag van meergenoemde voordracht voor het Indisch Genootschap kan de belanghebbende of/ en belangstellende lezer lezen, dat de afzetmogelijkheden voor de Surinaamsche vruchten onbegrensd zijn. Indien men weet dat Suriname b.v. alleen voor Canada zou kunnen verbouwen met

HOTEL DES DEUX VILLES

BUITENHOF

's-GRAVENHAGE

Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN

Kamers met stroomend
water en privé-bad

RESTAURANT DES DEUX VILLES

Groote Zalen en Salons voor
Collations - Diners - Recepties
— Diner Concert — 5104

**ENGELSCHEN
EN DUITSCHE
— HANDELS-
CORRESPONDENTIE
BOEKHOUDEN
GIPRONK
COLUMBUSSTR
153
DEN HAAG
VOLLEDIGE
OPLEIDING VOOR ALLE
PRACTIJK EXAMENS**

5544

„PENSION FAKKELDY“

Mooie kamers, groote tuin, vlak aan tram, prima
— pension en verzorging —
HEEMSTEDEN, Binnenweg 90. (Grens Haarlem)
5010

tusschenstations en verder omliggende landen en eilanden-groepen, dat daarna nog een zeer groot afzetgebied in Engeland en Europa is, meen ik, dat ik, betreffende de afzetmogelijkheden, het hierbij laten kan.

Mijn eigen proefzendingen, besprekingen en relaties zijn van dien aard, dat met een paar woorden het gezegd is: Indien er momenteel scheepsladingen vruchten waren zou men uit kunnen zoeken, waarheen men die het eerst en het best naar toe zou kunnen zenden.

Vruchten en vooral sinaasappelen, grape-fruit, ananas zijn overal welkom, dat in afzienbaren tijd daar geen verandering in komt en zal komen, heb ik in mijn voordracht meergenoemd, aangetoond, door mede te deelen dat nu nog per wereldbewoner van niet-zelfproduceerende landen ongeveer 2½ k.g. sinaasappelen p. jaar geconsumeerd wordt, en dat de doorsnee New-Yorker 27½ k.g. van dezelfde vrucht per jaar verbruikt. Worden de menschen in Europa en elders dus net zulke fruitverbruikers als de Amerikanen nu zijn, dan is er voorloopig, bij en door den gestadigen aanwas der bevolking niet de minste reden om over overproductie of overvoerde markt te spreken, nu niet, en in verre toekomst niet. Voor de afzet dus der vruchten behoeft men niet bezorgd te wezen.

In het hiervoor behandelde heb ik aangetoond, dat de vruchtencultuur als Volkscultuur voor Suriname zeer aanbevelenswaardig is, en dat deze cultuur voor de verbouwers daarvan bij goede cultuur-methode en verzorging, voor hen zeer loonend zijn kan en zal, dat het afzetgebied verzekerd is, en de toekomst voor zoover deze heden te zien is, zeer gunstige perspectieven biedt.

Indien Suriname de vruchtencultuur als volkscultuur aanvaardt, dan zal de geheele opzet daarvan zeer grondig moeten worden bekeken, d.w.z. op goede fundamenten moeten staan en volgens vastgestelde uniforme wijze, organisatorisch in elkaar gezet dienen te worden. In fruitteelt, fruit-verscheep en fruitverwerking, zit verbazend veel in, het is een mooie, doch lastige cultuur, d.w.z. men moet overal aandacht aan schenken en van meetafaan en juist bij het aanmaken van plantmateriaal, verzorging daarvan en planten, de grootste aandacht schenken, hier is dus deskundige leiding en voorlichting noodig plus uitgebreid toezicht.

Verder zal de vruchtencultuur als Volkscultuur geen bestaan kunnen vinden, indien er niet reeds van den begin af er een maatschappij of deskundige organisatie is, die de geheele opzet regelt en orga-

**SLAAP.
KAMER
MASSIEF
EIKEN**

G^o. 450

**MEUBELFABRIEK
MESKER**

**10 PARKSTRAAT
DEN HAAG**

5604

niseert, standaard-plantenmateriaal vervaardigd, voor uitreiking daarvan zorg draagt, benevens alle producten en vruchten van de teelers reeds van de beginne af opkoopt, verwerkt en exporteert.

De vruchten-aanplantingen, zooals deze thans in Suriname bestaan, hebben voor een organisatie weinig waarde, en kan, zoo deze nu is, men daarop niet voortbouwen. De bestaande vruchten zijn zeer uiteenlopend van soort en kwaliteit, waaronder zeer vele inferieure onbruikbare soorten zijn, welke gaandeweg uitgeroeid behooren en door ander standaard-materiaal vervangen moeten worden. In een paar woorden dus: de bestaande aanplantingen moeten geheel gereorganiseerd worden.

Wanneer er een Maatschappij of Organisatie in Suriname de leiding dezer bovenvermelde aangelegenheid in handen heeft, en deze beschikt over een conserventfabriek, zal de kleine landbouwer niet met verlies door deze reorganisatie getroffen worden, daar zijn afgekeurd inferieur fruit vooreerst door de fabriek tot jam, enz. verwerkt zal kunnen worden, en hij bij omkapping zijner boomen, onmiddellijk ander plantmateriaal daarvoor in plaats krijgt plus, zoolang totdat deze boomen tot wasdom komen, ananas en andere producten voor de fabriek zal kunnen teelen, zoodat hij bijna geen noemenswaardig verlies zal hebben.

Indien zoo een Maatschappij of Organisatie samenwerkt met de Wetenschap en gesteund wordt door Gouvernement en Regeering, zal de vruchten-cultuur als volkscultuur binnen 8 a 10 jaren Suriname omtoveren in een welvaren en bloeiend gewest.

Dat er de eerste beginjaren nog niet behoeft uitgekeken te worden naar speciaal ingerichte schepen voor vervoer, is vanzelfsprekend.

De eerste jaren zal de geheele of gedeeltelijke vruchten-oogst verwerkt moeten worden in de conserventfabriek, eerst dan wanneer er voldoende vruchten te verwachten zijn, zoodat geheele scheeps-ladingen verzonden zullen kunnen worden, zal men naar deze schepen behoeven om te zien, doch deze zullen zich wel niet laten wachten. Zoodra een of ander scheepsreeder ziet, dat het in Suriname ernst is met den aanplant van vruchtboomen en hoort dat binnenkort grote vruchten te verwachten zijn, zullen deze wel zorgen dat hun schepen vóórdien tijd gereed zijn.

Voor de begin-export zijn er reeds schepen voldoende die Suriname aandoen, en Suriname aan willen doen als er iets te verschepen valt.

Voor de verzending van de verwerkte conserven is er ook gelegenheid te over. Gaan de plannen door waarvan sprake is, n.l. dat er een snelverbinding Paramaribo—Curaçao—Aruba komt, dan is dit tevens een zeer welkome gelegenheid om veel versch en geconserveerd fruit te verzenden, hetzij voor deze gewesten zelf, als tevens voor overlading naar andere gewesten en omliggende landen.

In meen met een en ander aangetoond te hebben, dat de vruchten-cultuur als Volkscultuur zeer grote kans biedt den geheelen Surinaamschen landbouw tot welvaart te kunnen brengen boven welke andere cultuur ook, en ben gaarne bereid voor hen, die zulks wenschen, nadere inlichtingen betreffende te verstrekken.

's Gravenhage, Jan. 1931, Kwartellaan 45.

VEREENIGDE OCTROOBUREAUX
BEËFDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5415

Van Week tot Week.

Van Maandag 12 tot Zondag 18 Januari 1931.

Den 10den dezer is de zitting van den Volksraad geopend. In zijn openingswoord sprak de Voorzitter, de heer Meyer Ranneft, deernis uit met de slachtoffers van de ramp van den Merapi. Verschillende voorstellen tot voorbehoud van behandeling van enkele onderwerpen, o.a. de wijziging van de Koelie-ordonnantie, zijn aangenomen.

Aan de autonome gemeenschappen is meegedeeld, dat de tegemoetkomingen volgens de begroting van 1931 mogelijk niet ten volle zullen worden verleend en reeds gedane toezeggingen uitgesteld. In overweging is gegeven niet dan in uiterste noodzaak een beroep te doen op steun van het land.

Definitief is besloten tot opheffing v. d. Stafmuziek. Op 1 Februari gaat het corps over naar het 20e bataljon te Batavia.

Aanvullingsbegrotingen ter dekking van nadeelige saldi over 1930, tot een bedrag van 60 miljoen zijn ingediend. Tegen de dreigende tekorten over 1931 zal de begrotingscommissie nieuwe versobering moeten aanbrenge.

De Regeering heeft op de vragen v. h. Volksraadslid Kan inzake contact en samenwerking tusschen het Ned.-Ind. en het Nederl. comité voor de Koloniale Tentoonstelling te Parijs geantwoord, dat inderdaad zich enkele moeilijkheden hebben voorgedaan, hoofdzakelijk als gevolg van misverstanden aan beide zijden, veroorzaakt door den grooten afstand, doch dat deze niet geleid hebben tot benadeeling van Indische belangen en sedert zijn opgelost.

Een tamelijk scherpe oppositie bij de Engelsche tinmaatschappijen ten aanzien van het voorgestelde uitvoercontingenteeringsstelsel is ontstaan. Eenige firma's die hun zetels te Londen hebben, zouden aan hun vertegenwoordigers op Malakka opdracht hebben gegeven, aldaar tegen het voorstel te stemmen. Tegelijkertijd blijkt uit de jongste verslagen van verschillende maatschappijen, dat de productiekosten zijn gestegen, ten gevolge van maatregelen, ter beperking van de productie genomen. Productiebeperking schijnt dus niet steeds tot het gewenschte doel te kunnen voeren.

Naar verluidt zouden de heeren E. Bennik, mr. A. W. Hortman, Ph. J. P. Priesman en R. A. Barendsen Donderdag naar Parijs vertrokken zijn om aldaar met den heer Chadbourne de laatste besprekingen te houden met betrekking tot de uitvoering van de te Brussel gesloten overeenkomst. Daarna zal de heer Chadbourne naar Amerika vertrekken, om wellicht over eenigen tijd terug te keeren.

De Verein der deutschen Zuckerindustrie heeft over het contingenteeren van de productie en over zijn toetreden tot de internationale suikerovereenkomst, na een korte gedachtenwisseling besloten met op één na algemeene stemmen zich accoord te verklaren met de te Berlijn gesloten overeenkomst tusschen de rietsuikerlanden en de Europeesche suikerlanden. De onderhandelingen over het contingenteeren van de productie zullen thans volgen en wel eenigen tijd in beslag nemen.

De vertegenwoordigers der Duitsche suikerfabrieken hebben gisteren in hun vergadering nog de statuten van de nieuw op te richten Wirtschafliche Vereinigung der deutscher Zucker-Industrie besproken. Deze werden na uitvoerig debat vastgesteld.

De kadegelden te Willemstad zijn met 40 pct. verlaagd.

In verband met de groote belangstelling in inlandsche kringen voor coöperatie en het verlangen om coöperatieve vereenigingen op te richten, stelt de Regeering bij aanvulbegroting voor, den staf van den Adviseur voor het Volkscredietwezen en coöperatie te versterken om hulp en voorlichting te geven bij de oprichting en verkeerde denkbeelden weg te nemen, ter voorkoming, dat de beweging in verkeerde banen geraakt. De regeering ziet in een gezonde ontwikkelig van coöperatie een machting prikkel tot zelfwerkzaamheid.

De suppl. begroting voor 1931 bevat een post ter verbetering van de outillage der haven te Tandjong Oeban op het eiland Bintan, recht tegenover Singapore, in verband met het uitgebreide olie-tandpark van de Ned. Kol. Petr. Mij., welks exploitatie deze maand kan beginnen. De olie van de concessies der Mij. in

Palembang zal worden opgeslagen te Tandjong Oeban en van daar verder vervoerd met tankschepen. Tandjong Oeban zal in 1931 reeds worden aangedaan door 135 olietankschepen, metende meer dan 2 miljoen kub. M. Verwacht wordt, dat het eiland ook bezocht zal worden door andere schepen voor het innemen van olie en in- of uitvoer van andere materialen. De Koloniale neemt hiermee dezelfde positie in als de Koninklijke, welke tankinstallaties heeft op Poelau Samboe, eveneens tegenover Singapore.

Bij gouv.besluit is ingesteld een commissie, welke tot taak zal hebben den gouv. der Molukken terzijde te staan en van raad te dienen bij de overweging van het vraagstuk der verplaatsing der interneeringskampen in Boven-Digoel.

Benoemd tot leden dier comm. de gewestl. mil. comm. der Molukken, de insp. v. d. dienst der volksgezondheid te Makassar, de opperhoutvester v. d. dienstkring der Molukken en een nader door den gouverneur aan te wijzen ass. res. van den Alg. Bestuursdienst i. h. gouvernement der Molukken.

Talrijke aardverschuivingen stremmen het asverkeer naar Bangkinan en belemmeren het postverkeer met Pakanbaroe en Singapora in Midden-Sumatra.

Gekozen zijn tot lid van den Volksraad: in kieskring II (Midden-Java): R. A. A. Gondo Soebroto, reg. v. Banjoemas, R. M. A. A. Koesoemo Oetoyo, voorz. v. Boedi Oetomo, R. Prawoto-koesoema, patih v. Bandjarnegara; in kieskring III (Oost-Java): M. Soetardjo, patih v. Grisse, P. Soeroso te Modjokerto, R. A. A. Soejono, oud-reg. v. Pasoeroean, en S. Wirio Pronoto te Majang.

In kring X (Celebes) zijn gekozen dr. G. S. S. J. Ratu, Langie en P. A. Mandagie. In kring VI (Padang) moet herstemming plaats hebben tusschen Jobbaar en Mohamad Roesad; in kring VII (Noord-Sumatra), tusschen Abdul Rachid en Karako; in kring XI (Molukken) tusschen Hetafia en de Queljoe.

Het Nationale Comité maakte als eerste bijdrage, telegrafisch een bedrag over van f 150.000 voor de slachtoffers van de Merapi-ramp.

Een ontvangavond bij gouverneur Hartelust heeft f 1800 opgebracht voor de slachtoffers van den Merapi.

De stadsgemeenteraad van Soerabaja besloot f 2500 te schenken aan het Smoeroefonds, zijnde een verkapte hulp aan de slachtoffers van den Merapi, omdat zulks rechtstreeks ongeoorloofd werd geacht.

De mantri van den Vulc. dienst Bardi, die tijdens het verblijf te Gedoengan met den Europeeschen opzichter van dien dienst werd overvallen door laharstroomen van den Merapi, waarbij hij vreeselijke brandwonden opliep, is overleden. Bij de teraardebestelling waren aanwezig de resident, de regent en andere autoriteiten.

Den 11den Januari 's namiddags had wederom een uitbarsting van den Merapi in Midden-Java plaats. De vulkaan wierp een lavastroom uit, welke met een snelheid van 30 mijl per uur naar beneden stroomde in dezelfde richting als de oude lavastroom.

Tot dusver zijn daarbij nog geen menschenlevens verloren gegaan, doch de autoriteiten maken zich bezorgd over de inwoners van een klein dorp, die blindelings gehoorzamen aan een zoogenaamden kiapi (heilig man). De autoriteiten overwogen gedwongen ontruiming, waartoe inmiddels werd overgegaan.

Naar verluidt betoogde de vulkanoloog Harloff den Gouv. v. Djocjakarta de wenschelijkheid van de inrichting van waarnemingsposten boven de hoog gelegen kampongs in het gebied van den bovenloop van de Krassak (de grensrivier tusschen Djocjakarta en Kedoe) ten einde waar te nemen in hoeverre ontruiming noodig is in verband met de werking van den Merapi.

De heer Harloff heeft in een legervliegtuig gedurende anderhalf uur boven den Merapi gevlogen, welke op het oog den indruk geeft van sterker werking dan een week geleden, hetgeen echter op die wijze zeer lastig te constateeren is, waarom veertig luchtfoto's genomen werden.

Het is van moeilijk te overschatten belang, niet alléén voor de wetenschap, maar ook om ons Volk een begrip te kunnen doen krijgen van het geweldige gebeuren, dat van alle genomen en nog te nemen luchtfoto's, zoo spoedig mogelijk, afdrucken worden toegezonden aan het Dept. van Koloniën alhier, ten einde dezelve ter beschikking te kunnen stellen.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huislijt

Britsch-Indische Vereenigings- en Kunstberichten.

De *National Indian Association*, een vereeniging welke veel overeenkomst heeft met „Oost en West” zetelt sinds 1870 in Londen: 21 Cromwell Road, South Kensington, — niet ver van het prachtige Museum van dien naam — een statig, ouderwetsch gebouw, dat tevens dient als doorgangs-tehuis voor Britsch-Indische jongelieden, die in Engeland komen studeeren. Behalve eenige tientallen van eenvoudige slaapvertrekken op de bovenverdiepingen, bevat het beneden o.a. ruime eet-, lees- en ontvangzalen, alsmede een uitgebreide bibliotheek, alles onder uitnemend beheer van de ook in Britsch-Indië zoo welbekende en gewaardeerde *Miss E. J. Beck*, die als een liefdevolle moeder zorgt voor al hare tijdelijke huisgenooten.

Aan het orgaan dezer stichting: *The Indian Magazine and Review* — dat maandelijks, behalve een overzicht van de daden der Vereeniging in Engeland en in Indië, ook mededeelingen doet omtrent algemeene verbeteringen op opvoedkundig en maatschappelijk gebied en artikels geeft, zoowel over de Oost, waarin Westersche lezers belang moeten stellen, als over Westersche toestanden, die Oosterlingen interesseeren — is het volgende ontleend.

Het onlangs verschenen Januari-nummer begint met den Nieuwjaarswensch:

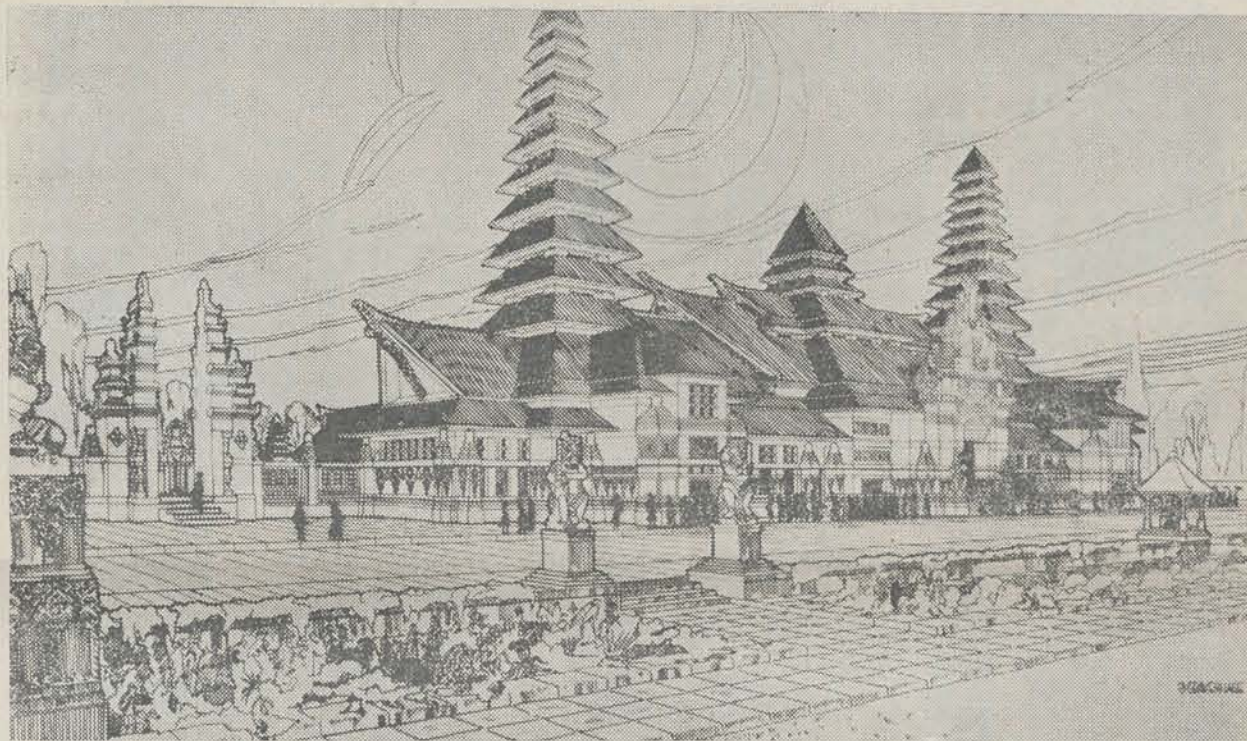
„We send to all the members and friends of the „National Indian Association” our cordial good wishes for the New Year; and we hope for their continued and increased co-operation in carrying out the objects of the Association, namely:—to extend a knowledge of India, in England, and an interest in the people of that country: to co-operate with all efforts made for advancing education and social reform in India; and to promote friendly intercourse between British people and the people of India.”

Zou deze niet evenzoo door „Oost en West” tot hare leden gericht kunnen zijn?

In het gebouw der Vereeniging worden wekelijks met muziek of tooneel, en maandelijks voordrachten gehouden door personen van naam, over onderwerpen van den dag. In November j.l. sprak er de heer *Nawab Mohammed Jamshed Ali Khan* — in tegenstelling met hetgeen *R. M. Noto Soeroto* wenschelijk acht voor Nederlandsch-Indië — over het nut van parlementaire instellingen voor de Britsch-Indische provincies in hun tegenwoordigen staat van ontwikkeling en in December hield de heer *Nawab Sir Mohammed Abbar Hydari* er een belangwekkende voordracht over „het Hyderabad van heden”, waarbij hij de algemeene vooruitgang preeft, zoowel wat betreft het onderwijs als de bescherming der oude monumenten en der Indische kunst — men heeft slechts namen als Tjanta, Ellora en Warangal te noemen — zoo ook op hygiënisch en industrieel gebied. Hij sprak, als zijn vaste overtuiging, uit: dat de Indische Rijken grootelijks bijdragen tot de cultuur en de ontwikkeling van geheel Indië.

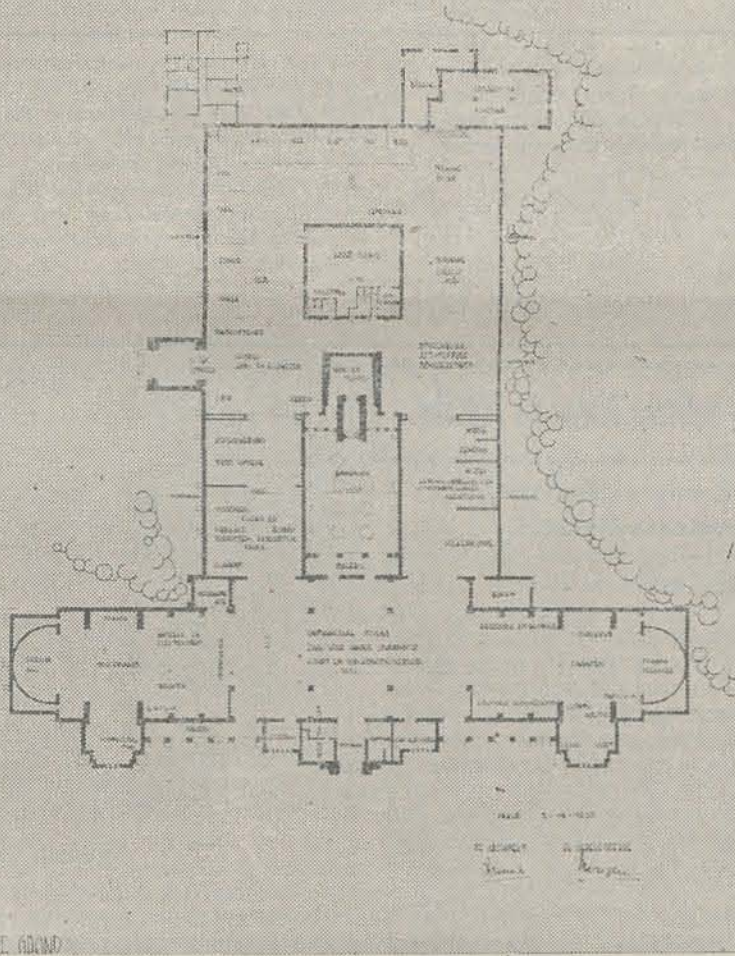
Ook wordt er in bovengenoemd orgaan een verslag gegeven van een lezing over „Perzische Schilderkunst”, in November j.l. door den heer *J. V. S. Wilkinson*, Conservator van het Britsch-Museum, gehouden, in verband met de eerstdaags te openen „Internationale Tentoonstelling van Perzische Kunst” in de „Koninklijke Academie” te Londen. Hij wees er op, hoe deze kunst, welke bloeide tusschen de 13e en 16e eeuw, nog maar al te weinig bekend is, hoe deze niet bestaat uit ezel-schilderijen, doch o.a. uit portefeuille-platen en illustraties bij Manuscripten, van zeer dichtelijk en godsdienstig karakter. Honderden van deze Manuscripten, welke over de geheele wereld verspreid zijn, zullen te zamen gebracht worden op deze tentoonstelling. Hij wees ook op de verwarring, welke vroeger geheerscht heeft tusschen Perzische schilderstukken en de Indische „Mughal-paintings”. Eerstgenoemde worden voornamelijk bewonderd om de hun schitterende kleur en decoratieve eigenschappen, terwijl de laatste door andere eigenschappen uitmunten, in hunne weergave van hoofdsche tooneelen en in de portretkunst. Het spreekt van zelf, dat de vroegste der Indische Keizers Perzische kunstenaars in hun dienst hadden, en dat, na verloop van tijd, nieuwe wijzen van teekenen en andere kleurschakeringen ontstonden, doch al hetgeen Indië op kunstgebied aan Perzië verschuldigd is, mag zeker niet onderschat worden: zij leerde een schat van fraaie siernotieven en verrijkte haar kleurenpalet. Toch stierf de Indische traditie niet af, in de 17e eeuw herleefden hoedanigheden, welke duizend jaren geleden reeds bestonden in de beroemde fresco's van Ajanta en Bagh.

Onder het gehoor bevonden zich vele vooraanstaande Indiërs, welke door den voorzitter *Sir Francis Younghusband*, hartelijk welkom geheeten waren. Een hunner preeft zeer het werk der *Indian Society* en legde den nadruk op het groote belang, gelegen

Het Nederlandsche paviljoen op de a.s. Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

INTERNATIONALE KOLONIALE TENTOONSTELLING PARIS 1931. BLAD 92
GEBOUW VOOR NEDERLAND.

Plattegrond van het Nederlandsche paviljoen op de a.s. Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

in wederzijdsche waardeering van cultureele eigenschappen, terwijl een ander Indiër wees op het nut van onderlinge relatie-aanknooping door persoonlijke bezoeken en de uitgave van boeken op kunstgebied, zoowel als van tijdschriften, waarin artikels gepubliceerd worden over oudheidkundige vondsten en de verschillende hedendaagsche kunsten.

De vice-president der Vereeniging, de heer *John de la Valette*, kondigde aan, dat eerlang in samenwerking met de *Oxford University Press*, een boek zal worden uitgegeven met reproducties van het beroemde 16de eeuwse Perzische Manuscript van *Ferdousi*, de *Sha-Namah*, nu het eigendom van de *Royal Asiatic Society*, die toestemming er toe gaf.

Het Maandschrift eindigt altijd met een hoofdstuk: *Concerning Books*, waarin de belangrijkste, nieuw uitgekomen werken besproken worden. Zoo wordt in dit Januari-nummer de aandacht gevestigd op het belangrijke laatste geschrift van *W. E. Gladstone Solomon*: „*Mural Paintings of the Bombay School*”, met 30 illustraties, waarvan drie in kleurendruk, uitgegeven door het gouvernement van Bom-

bay. Deze heer *Solomon* is de bekende Directeur van de kunstschool te Bombay en Curator van de kunstafdeling van het *Prince of Wales-Museum* van Westelijk Britsch-Indië, die vroeger reeds boeken schreef, o.a. over: „De Bombaysche herleving van Indische kunst” en „Het aantrekkelijke in de Indische Kunst”.

Die Bombaysche Kunstschool, waarvan hij aan het hoofd staat, werd 70 jaar geleden door *Sir Jamsetjee Jeejeebhoy* als teekenschool gesticht. In 1865 stond — *Lockwood Kipling*, — een bekend beeldhouwer, aan het hoofd er van (diens zoon *Rudyard*, de beroemde schrijver is er geboren); hij werd opgevolgd door *John Griffiths*, de schilder, onder wien de leerlingen der Kunstschool de eerste copieën maakte van de fresco's in de zoo geroemde Ajanta holen.

Onder dergelijke directeuren breidde deze school zich meer en meer uit, tot in 1919 bovengenoemde heer *Solomon* aan het hoofd kwam, die een klasse inrichtte voor Muur-schilderingen welke sedert reeds vele belangrijke werken uitgevoerd heeft, o.a. onlangs de versiering van een deel van het Keizerlijk Secretariaats-Gebouw in New Delhi.

Beeldhouwwerk aan het Koloniaal Museum, dat op de a.s. Koloniale wereldtentoonstelling te Parijs zal verrijzen en reeds gedeeltelijk gereed is.

In October j.l. werd in Londen een tentoonstelling gehouden van het werk der leerlingen van die school, bestaande o.a. uit decoratieve ontwerpen, en bouwkundige teekeningen voor toegepaste kunst, welke zeer de aandacht trokken.

In zijn jongste werk wijst de heer Solomon, met deskundige en praktische ondervinding op het aangeboren talent der Indische kunstenaars voor decoratief werk: hij beschrijft uitvoerig de algemeene regels en de praktijk voor het Kunstonderwijs in Indië,

naar aanleiding ook van de vroegere invloeden op de versieringskunst.

Het hier besproken tijdschrift roemt ten eerste Solomon's energie en enthousiasme, welke in dit boek tot uiting komen.

Zeer aanbevelenswaardige lectuur dus ook voor ons, met betrekking tot Nederlandsch-Indië, dat juist in dit opzicht zooveel overeenkomst met Britsch-Indië heeft.

Wat is door Nederland gedaan tot het doen herleven der Indonesische sierkunst?

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers. China's handelsmogelijkheden.

Aan de hand van een artikel van den heer G. W. Sewell in het orgaan van de Federatie van Britsche Industrieën, vestigt het *Soer. Hbl.* (10/12, 3de bl. „Handel en Fin.“) de aandacht op „China's handelsmogelijkheden“. Alle hoop op een spoedig herstel van de onmetelijke handelsmogelijkheden van China zijn den bodem ingeslagen door burgeroorlog, wanbestuur en verkeerde denkbeelden. Door de daling van den zilverprijs werd gedurende de laatste negen maanden de kostprijs van de ingevoerde goederen met 37½ pCt. verhoogd en de sterke achteruitgang in kwaliteit van de thee, zijde, wol, kaneel, rottan, enz. deed China hare afzetgebieden verloren gaan. Zoo kwam de handel in kaneel hoofdzakelijk in handen van Colombo, aangezien men op de kwaliteit der Ceylon-kaneel kon vertrouwen. Onder die omstandigheden is het begrijpelijk, dat de koopkracht van het volk in China ten eerste verminderde. Als een onmiddellijk gevolg van meerdere omstandigheden heeft zich de laatste jaren het nationale sentiment der Chineezers zeer krachtig ontwikkeld; diezelfde tendenz is te constateeren in Egypte, Br.-Indië, de Philippijnen en elders. De ontwikkeling van de Pers. de toenemende ontwikkeling op Westerschen grondslag en de intensieve propaganda door de nationale Partij en anderen heeft het aantal zelfbewuste wezens zeer sterk doen toenemen, die meer en meer belang stellen in de buitenlandsche belangen van hun land. Meermalen blijkt dat sentiment min of meer overdreven te zijn, zonder gebaseerd te zijn op gezonden grondslag, doch door de massa-beweging is die groei van zelfbewustzijn toch van groote beteekenis en men doet goed de kracht ervan niet te onderschatten. Dit wil niet zeggen, dat wij ons zelve niet zouden mogen beschermen tegen uitpattingen en beleedigingen, hetgeen door vooraanstaande Chineezers zelf afgekeurd wordt. Indien de buitenlander zich daartegen beschermt, zal zulks hun goedkeuring zeker hebben. De Chinees in het algemeen heeft gezond verstand, zoodat een gestadige uitgroei van China's in- en uitvoer naar het normale niet kan uitblijven. De Chineesche levensstandaard neemt geleidelijk toe; voor hen, die zich aan de zich wijzigende omstandigheden zullen weten aan te passen, is een schoone toekomst weggelegd. Zoodra China tot kalmte en ontwikkeling komt, zal het alles noodig hebben, wat

een van meet af aan beginnend land alzoo behoeft voor verdere ontwikkeling.

Het *Soer. Hbl.* (13/12, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht“) ziet de oplossing van de geheele kwestie der zoogenaamde overproductie over de geheele wereld in een redelijke opvoering van de koopkracht van den consument. Het suikerverbruik in Azië was over 1928/29 slechts 7 K.G. per hoofd met totaal 7 miljoen ton. Indien deze consumptie tot het dubbele kon worden opgevoerd was er suikerschaarschte!

De *Java-Bode* schrijft over „De Palestina kwestie“ (10/12, J. E. J.), „Het Suezkanaal“ (12/12), „Japan en de Singaporebasis“ (15/12), „Stille in Indo-China“ (16/12) en „Om den Pacific“ (3de bl.). De *Loc.* over „Een verklaring“, betr. Indo-China (12/12, blz. 17) en „De Wereldsuikerpositie“ (9/12, blz. 21), het *Soer. Hbl.* over „Econ. en sociale beschouwingen“ (9/12, Smiessaert) en „Het land der twee rivieren“ (10 en 13/12, Z.).

Rubber en kina.

De *Java-Bode* (11/12) heeft een onderhoud gehad met Dr. Bernard, den directeur van Landbouw, die met den Gouv.-Generaal de reis naar Indo-China heeft meege maakt. *Indo-China* produceert per jaar 10.000 ton rubber en Frankrijk heeft 70.000 ton noodig; er is in de laatste jaren op groote schaal aangeplant. De toekomst van de rubber is over de geheele wereld slecht. De eenige oplossing is internationale samenwerking van producenten. Wat met de kina geschied is, kan als voorbeeld dienen. De producenten moeten met de consumenten overeenkomsten maken en hierbij een prijs bepalen, die loonend werken mogelijk maakt, zonder tot overdreven winsten te vervallen. Wel valt dan de bevolkingsrubber er buiten, maar deze geeft slechts een achtste van de wereldproductie en kan dus niet van overwegenden invloed zijn op de gevolgen van de overeenkomst. Doorzielen geeft ten slotte geen resultaat; samenwerking is de eenige oplossing; en direct onderhandelen met Amerika. Het plan-Marinus ging eenigszins in deze richting. De thee en kina zijn in Indo-China in opkomst. Ned.-Indië heeft kina-plantmateriaal gezonden, omdat de uitvoer toch niet te verhinderen valt. Dr. Bernard heeft Indo-China geraden niet door te gaan met de kina-cultuur; de prijzen van de kina zouden dalen en een jonge cultuur zou in Indo-China moeten worden stopgezet. Zelf planten is voor Indo-China niet noodig, doch Indo-China houdt rekening met de mogelijkheid van een nieuwen oorlog. In den afgelopen oorlog had Holland Frankrijk wel volledig voorzien van kina, maar bij een nieuwen zouden de landen tegen elkander kunnen komen te staan. Het mono-

WESSELING & Co.

ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

polie van Holland zou voor andere landen niet altijd aangenaam kunnen zijn.

Nieuwe oriëntering.

Naar het inzicht van het *Soer. Hbl.* (9/12, 2de bl. Z.) voelt men in Ned.-Indië te weinig aan de volle beteekenis der gebeurtenissen, welke zich in de latere jaren op politiek gebied hebben voltrokken. De groote wereldgebeurtenissen gaan langs de samenleving; de telegrammen worden gelezen, doch van levend contact is geen sprake. Aldus komt men er toe de beteekenis hier wereldgebeurtenissen sterk te onderschatten en aan Indische affaires zeer overdreven en aparte waarde toe te kennen. Zoo handhaven velen de illusie, dat Ned.-Indië zijn eigen weg gaat, en dat men zich met kans op succes kan verzetten tegen ontwikkelingsverschijnselen, welke niet in het kader dezer levensbeschouwingen passen. In de politiek handhaven bijna allen de oriëntering op de Moederlandsche groepen en trachten relaties te scheppen met eene bepaalde partij in Nederland; het Indo-Eur. Verbond maakt hierop eene verstandige uitzondering. De nieuwe Volksraad heeft zeer uitgebreide bevoegdheden en bestrijkt met zijn legislatieven arbeid vrijwel het geheele terrein; de z.g. „imperiale“ kwesties, de zaken van „groot belang“, blijven aan behandeling en beslissing der Kamers onderworpen. Een Volksraad komend tot dwaze uitspraken, zal botsen tegen het Veto der Regeering, eventueel van die in het Moederland; van een Volksraad met zelfbeheersching zal een beschouwing van ook van niet aan zijn eindoordeel onderworpen zaken niet zonder beteekenis zijn. Aldus is Indië zelf een terrein geworden van belangrijken politiek arbeid. De politiek der koloniale Europeesche groep organiseert zich niet naar Moederlandschen trant; zij blijve op godsdienstig gebied neutraal, en oriënteere zich zooveel mogelijk op Indië en zijn speciale behoeften; zij streve vooral naar goede verstandhouding met de Inlandsche maatschappij. Het is haar recht en haar plicht te ageeren tegen ieder streven, der Inlandsche groep politieke rechten te geven, welke deze onmogelijk kan verwerken. Aan den anderen kant toone zij, dat zij groote belangstelling heeft voor de ontwikkeling der Inlandsche maatschappij, in de eerste plaats voor hare vele economische nooden. Een diepere, principieele doelstelling zou een fout zijn. De Westersche leider behoort op dit standpunt te staan: aan alle volken alle gelegenheden te geven zich tot de volheid hunner vermogens te ontwikkelen, terwijl de Regeering bereid is alle consequenties in alle fases en op ieder gebied, dus ook op het politieke, te aanvaarden. Wanneer men verder gaat, en het op te voeden object al dadelijk zelfstandigheid, onafhankelijkheid enz. in uitzicht stelt, lanceert men eene uitspraak over eene toekomst, welke niemand in de hand heeft. In het bijzonder voor 't Oosten is vastlegging van allen ontwikkelingsarbeid aan een vooraf uitgekozen doel, niet zonder gevaar. Het Oosten heeft weinig perspectiefisch vermogen; het maakt geen onderscheid tusschen het Heden en de Toekomst. Er is niemand, die niet liever f100 thans zal ontvangen dan f1000 over drie jaren, en in deze stemming vallen al zijn economische handelingen; ook de politieke. Het Westen doet anders: ons perspectiefisch vermogen laat ons in eeuwen zien. Wij steken bijv. een milliard in de droogmaking der Zuiderzee, overtuigd dat dit er later desnoods na een eeuw, weer uitkomt. Zoo denkt het Oosten niet, kan het niet denken. Toekomst en Heden aaneenkoppelend, leeft het van den dag op den dag, hetgeen soms prettig is, doch meermalen tot catastrophen leidt. De Inlander, in wiens ooren voortdurend de belofte der uiteindelijke onafhankelijkheid klinkt, trekt ook dit begrip onmiddellijk in het Heden. En dan verliest iedere andere fase tusschen het Heden en de Toekomst voor hem alle waarde, terwijl hij iedere handeling der Regeering, welke niet het voor allen duidelijke kenmerk draagt, dat zij op die onafhankelijkheid is gericht, met ontstemming beziet. Wat is dan voor hem nog de desaschool, de regentschapsraad? Niets! Het zijn slechts hindernissen, welke het Westen stelt tusschen hem en het uiteindelijke doel. De geest van het Oosten rappelleert nog alleen op den Volksraad, en desraden zeggen hem niets. Hij heeft alleen nog belangstelling voor zaken, welke direct met de toegezegde onafhankelijkheid in verband staan. Wanneer men naar den Godsvrede op politiek terrein wil streven, dient eene doelstelling als de boven geformuleerde te worden gekozen.

Wij verwijzen naar *De Loc.* (8/12, blz. 3 „Tezamen“; 10/12 „Kom, kom“; 13/12, blz. 30 „Zestig miljoen“, Dr. A. R. Zimmerman), het *Bat. Nwsbl.* (13/12 „De rede te Hanoi“, in het Fransch), de *Java-Bode* (10/12 „De gescheiden tocht“; 15/12 „Regentsbenoemingen“, J. E. J.), het *Soer. Hbl.* (8/12 „Ambtelijke geschillen“; 10/12 „Vermindering ambtenaarsalarissen“; 13/12 „Prikkeling en Krakeel“), *De Sum. Post* (18/12, 3de bl. „Brief aan mevr.

COLUMBIA

De bekende mooie succesnummers uit

„das Land des Lächelns“

en verder een keurcollectie van Odeon-platen, gezongen door RICHARD TAUBER, zijn steeds in voorraad bij:

„The Columbia House“

Laan van Meerdervoort 99

Telefoon 332151

- 's-Gravenhage

5333

ODEON

Soekarno") en de *Deli Crt.* (17/12 „De rede van den G. G. te Hanof“).

Winstandeelen.

„Insider“ vervolgt in het *Soer. Hbl.* (11/12) zijne artikelen over „Cultuurbelangen“. De gedachte om de verhuurders van sawah's, behalve de grondhuren van de suikerfabrieken, ook *winstandeelen* te geven wanneer de suikerprijs boven een zeker bedrag stijgt, werd o.a. reeds in 1907 door *Mr. C. Th. van Deventer* geuit in de Tweede Kamer. Het denkbeeld was hem bijgebracht door belanghebbenden bij de suikerindustrie, die in zulk een regeling een voordeel zagen, zoowel voor de Inlandsche bevolking, als voor de Industrie zelve. Het voorstel werd afgewimpeld. In 1908 gaf de heer *J. J. Benjamin*, hoofdagent der Koloniale Bank, uitvoering aan deze ethische gedragslijn; niet de personen in de desa, doch de desa als geheel werd genoteerd ten bate van rijstschuren, landbouwcrediet, scholen, ziekenverpleging, enz. In 1920 onderzocht de *Suiker Enquête Commissie*, hoe het stelsel-Benjamin gewerkt had. De gelden had men niet kunnen verdeelen over de desa's volgens haar aandeel in den grondverhuur, omdat elke desa dan zoo weinig ontving, dat er niets degelijks uit tot stand kon worden gebracht. Men had deswege aan de gelden voortaan een meer algemeene bestemming gegeven. In den beginne waren de betrokken desahoofden niet in staat gebleken de hun toevertrouwde gelden behoorlijk te beheeren. Sinds 1916 waren het beheer der gelden en de uitvoering der werken dan ook in handen van den betrokken Administrateur der Onderneming gekomen onder voortdurend overleg met het Inlandsch en Europeesch Bestuur. Uit het „Verslag der Suiker Enquête Commissie“ blijkt niet, dat een genoteerde desa of tani het gevoel heeft gekregen, dat zijn belang en dat der suikeronderneming meer dan vroeger gekoppeld zijn. In Europa luiden de ervaringen met winstparticipatie niet anders. Bedrijfsvrede is er niet door ontstaan. Een groot succes is de gestie der Koloniale Bank dan ook geenszins geworden. En toen de Regeering van 1920 tot 1925 pogingen in het werk stelde, om de vorming van *Winstdeelkassen* op Java verplicht te stellen, vond zij de geheele practijk zoo krachtig tegenover zich, dat zij haar plannen na herhaalde wijzigingen ten slotte moest laten varen. Al wat de Koloniale Bank uit het winstdeel heeft tot stand gebracht, is ook door tal van andere Ondernemingen verricht, doch betaald uit de gewone begrotingen. En de Koloniale Bank zelve heeft ook veel meer voor de bevolking gedaan, dan wat uit hare bevolkingsfondsen geput is: vrijwillige loonverbeteringen, duurtetoelagen, gratificaties, pensioensregelingen, rijstverstrekkingen, kampongbouw, scholen, geneeskundige hulp, veeverbetering, pasars, landbouwcursussen, proefvelden, alles bekostigd uit de gewone begroting der fabrieken. Wie een indruk wil hebben van wat overal op Java door de suikerfabrieken voor haar personeel, doch ook voor de verdere bevolking verricht is, neme het boek van *Mr. J. J. Tichelaar* ter hand over „De Javasuikerindustrie en hare beteekenis voor Land en Volk“ (1927). De vele fraaie foto's in dat boek veroorlooven een snel overzicht. Eerst de vele prachtige irrigatiewerken, die den Inlander evenzeer dienen als de fabriek. Vervolgens de vele fraaie en hygiënische modelkampongs, die allerwegen verzezen zijn. Talrijke bruggen over grote rivieren, opengesteld ook voor het Inlandsch verkeer. Talrijke ziekeninrichtingen en poliklinieken, waar reeds vele tienduizenden Inlanders behandeld werden, niet alleen van het personeel, doch ook van de verdere omwonende bevolking. Georganiseerde bestrijding van framboesia en mijnwormziekte op kosten der fabrieken. Vele waterleidingen met watertorens, badhuizen, pasars, scholen en andere gebouwen vertoonen deze foto's, alle door de fabrieken betaald. Het meest frappant in deze foto's wel de sterke opkomst der medische verzorging rondom de fabrieken. Aldus wordt in het arbeidsveld een maatschappelijk gunstige sfeer geschapen, die arbeidslust en arbeidskracht bevordert. Dit alles geschiedt vrijwillig, zonder ophef en gebaseerd op een ruim begrip van de duurzame belangen der suikerindustrie.

Aandacht verdienen: *De Loc.* (9/12, blz. 18 „De zijde-cultuur“), het *Bat. Nwsbl.* (11/12 „De V. C. en de werkloosheid“ en „De werkloosheid“; 13/12 „Even Tijd“), *De*

Sum. Post (17/12 „Herziening van de Assistentenregeling“; 18/12 „De ambtenarenverordening“; 17, 18 en 19/12 „Herziening der Koelie-Ordonnantie“) en de *Deli Crt.* (18/12 „De miljoenen van Deli“).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De *Sin Po* van 5 November '30 zegt in een nijdig artikel, dat het voornemen om het aantal Chineesche immigranten in Indië te beperken, duidelijk blijkt uit het feit, dat de immigratiegelden hoe langer hoe hooger gesteld worden door de Hollandsche Regeering.

Het is waar, zegt het blad, dat die beperking geldt voor alle vreemdelingen, maar het is de Chineesche groep die vooral door deze bepaling getroffen wordt.

Zoo is vroeger ook het verbod tegen het houden van stemmingen voor buitenlandsche parlementen ingevoerd in verband met de politiek tegenover de Chineezzen alhier.

Dat de Duitschers zich bemoeien met Rijksdagkwetsies, de Italianen met fascistische zaken enz., wordt niet „gevaarlijk“ geacht. Dat de Chineezzen hier echter nauwe politieke betrekkingen onderhouden met China, wel.

De pogingen om het binnenkomen van Chineezzen hier te beperken, doen terugdenken aan den tijd toen zij overgehaald werden om hier te komen; zelfs Jan Pieterz. Coen stal Chineezzen. Toen waren de Tjina's „om te stelen“, terwijl ze nu naar den duivel kunnen loopen.

Amerika sluit zijn deur, Australië klapt zijn hek dicht en nu wil men in Azië zelf die verkeerde politiek van Uncle Sam en Wif Australië invoeren. Twee werelddeelen niet voldoende achtend, wil men nu ook een deel van Azië zelf voor de Chineezzen sluiten. Als dat alles de Chineezzen ook niet wakker maakt, dan weten we niet wat hen wel wakker kan maken.

Iedere partij, zegt de *Pewart Deli* van 1 Oct. '30, heeft haar eigen beginselen die haar van de andere partijen onderscheiden. Doch hoe verschillend ze ook mogen zijn, ze zijn alle gericht op de vrijheid van Indonesia. Een partij is een kracht voor den vooruitgang der maatschappij en indirect voor dien van land en volk. Om de vrijheid te verkrijgen wordt langs coöperatieve en non-coöperatieve weg gewerkt, waardoor de Regeering gedwongen wordt om concessies te doen. Gevaarlijk zijn echter de godsdienstige partijen, daar zij scheiding te weeg brengen, zooals uit de kwestie van P. N. I. en P. S. I. blijkt. De Indonesische pers wil dit dood zwijgen, doch de *Pew. Deli* meent dat men thans niet mag zwijgen. Het a.s. Al-Indonesia-congres mag niet een strijdplaats worden van de verschillende leiders, doch moet gericht zijn op herstel der onderlinge verhoudingen ter verkrijging van de eenheid.

Naar aanleiding van het waardeerdend artikel van den heer v. d. Plas in „de Stuw“ over het Digoelrapport van den heer Hillen, schrijft de *Pewart Deli* van 6 Oct. '30 dat de Digoelers door de bezuinigingsmaatregelen van den G. G. Foch naar het communisme zijn gedreven. Het is dus niet meer dan billijk dat de Regeering hen aan een baantje helpt, vooral waar zij bij particulieren niet terecht kunnen. Edeleer Hillen zeide in zijn rapport dat er onder de Digoelers veel psychopathen zijn. Dezen kan men zeker niets verwijten en men zou hen in gestichten moeten opnemen, indien deze er waren. Het bezoek van den heer Hillen is zeer zeker van nut geweest. Het heeft aangetoond dat de ambtenaren „zeer slecht op de hoogte waren van de ware beteekenis hunner rebelse onderhoorigen.“

De terechtwijzende woorden der Regeering aan het adres der Vad. Club hebben een schrijven in *Boedi Oetomo* tot verheugenis gestemd, omdat de Overheid daarmee getoond heeft een rechtvaardig en juist beleid te hebben, ofschoon zij nog niet duidelijk verklaard heeft dat de actie van de V. C. destructief en extremistisch is, hetgeen de V. C. zelf vaak de nationalistische partijen aanwrijft. De Regeering heeft eigenlijk niets anders gedaan dan wat haar plicht is, n.l. te waken over de algemeene rust en orde. Schrijver maakt zich blij, maar niet omdat hij in de Regeering door haar verklaring een medestrijdster heeft gezien tegen de actie der V. C., want dit zou in strijd zijn met het grondbeginsel zijner partij, Boedi Oetomo, dat op het vertrouwen in eigen kracht berust. Hij geeft staaltjes van feiten, dat Mr. Fruin, de V. C.-leider, zich in zijn oordeel vaak door sentiment heeft laten leiden. Nu eischt schrijver dat het in den Volksraad zittende B. O.-lid aan de Regeering zal vragen haar standpunt te willen bepalen tegenover hare ambtenaren die lid zijn van de V. C. De eisch is redelijk en logisch, omdat tegenover de Indonesische vereenigingen wel een Regeeringsstandpunt is bepaald. Indien zij dit niet doet, dan zou zij er van beticht kunnen worden de Indonesiërs stiefmoederlijk te willen behandelen. Ten slotte merkt schrijver op dat hij deze verklaring eischt in zijn hoedanigheid van B. O.-lid, want buiten het lidmaatschap heeft hij persoonlijk geen verwachtingen van de bestaande raden omdat „Ned.-Indië wikt, maar Holland beschikt“.

In *Sedjo Tomo* van 17 Oct. '30 wordt de parlementaire arbeid van den Volksraad niet een doel geacht, doch als een middel om den arbeid buiten de raden te intensiveren. Schrijver zal alleen tevreden zijn zoodra een evenredige vertegenwoordiging in den Volksraad aanwezig is. Aangezien hij er van overtuigd is dat de

LOUIS KORIJN & Co.

Anno 1880

5516

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418

Bijkantoor: 's-GRAVENHAGE, Mauritskade 1

Telefoon 115960 (3 lijnen)

Haagsche Beurs, Telefoon 110616

EFFECTEN - COUPONS

verandering van den Volksraad grootendeels in handen van de coöperators ligt, acht hij het vormen van een nationaal front gewenscht, dat moet gecreëerd worden uit één groote Indonesische coöperatieve partij, dus met opheffing der bestaande kleine partijen. Op die manier zal het Indonesische front, met een nationaal programma, groote macht in den Volksraad krijgen, terwijl er dit voordeel nog bij komt, dat er geen plaats meer bestaat voor politieke avonturiers. Buiten de raden moet een blok worden gevormd door de coöperators en non-coöperators.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor N.-I.

No. 23 van 6 Dec.: Jubilaris W. H. van der Veen (die 30 jaren als planter in dienst was van de Kina Cultuur Mij.) — Neolepta biplagiata (in de Nov.-afl. van The Malayan Agriculturist schrijft de heer N. C. F. Miller over de gevaren van deze kever voor de akar toeba). — Onze bodemkaarteeringen (slot).

No 24 van 13 Dec.: De rol van de vitaminen in de veteelt. I. — Malakka's rijstbouw (naar aanleiding van een artikel van 24 Nov. in de Straits Times.) — De rubbercrisis, regeeringssteun — in welken vorm? (naar het artikel van J. R. Schenck de Jong in Bergcultures.) — Intensivering van Landbouwonderwijs (periodieken, lezingen en lichtbeelden, zijn volgens den heer W. Stenvers noodig). — Iets over Bougainvillea's (uit de Gard. Chr. Deze Zuidamerikaansche plant, werd genoemd naar een Franschen zeevaarder, De Bougainville. Zij werd in 1829 naar Europa overgebracht en bleef voor het eerst in Engeland in 1844. Er zijn tal van soorten van deze plant. De Bougainvillea spectabilis is de oudste bekende soort. Een zeer mooie variëteit is de verscheidenheid Mrs. Butt, in 1910 door Mrs. Butt van Trinidad ontdekt in den tuin van een geestelijke te Cartagena. Ook in Suriname zijn de laatste jaren veel Bougainvillea's aangeplant, die een sieraad voor de stad Paramaribo zijn.)

Geneeskundig Tijdschrift voor N.-I.

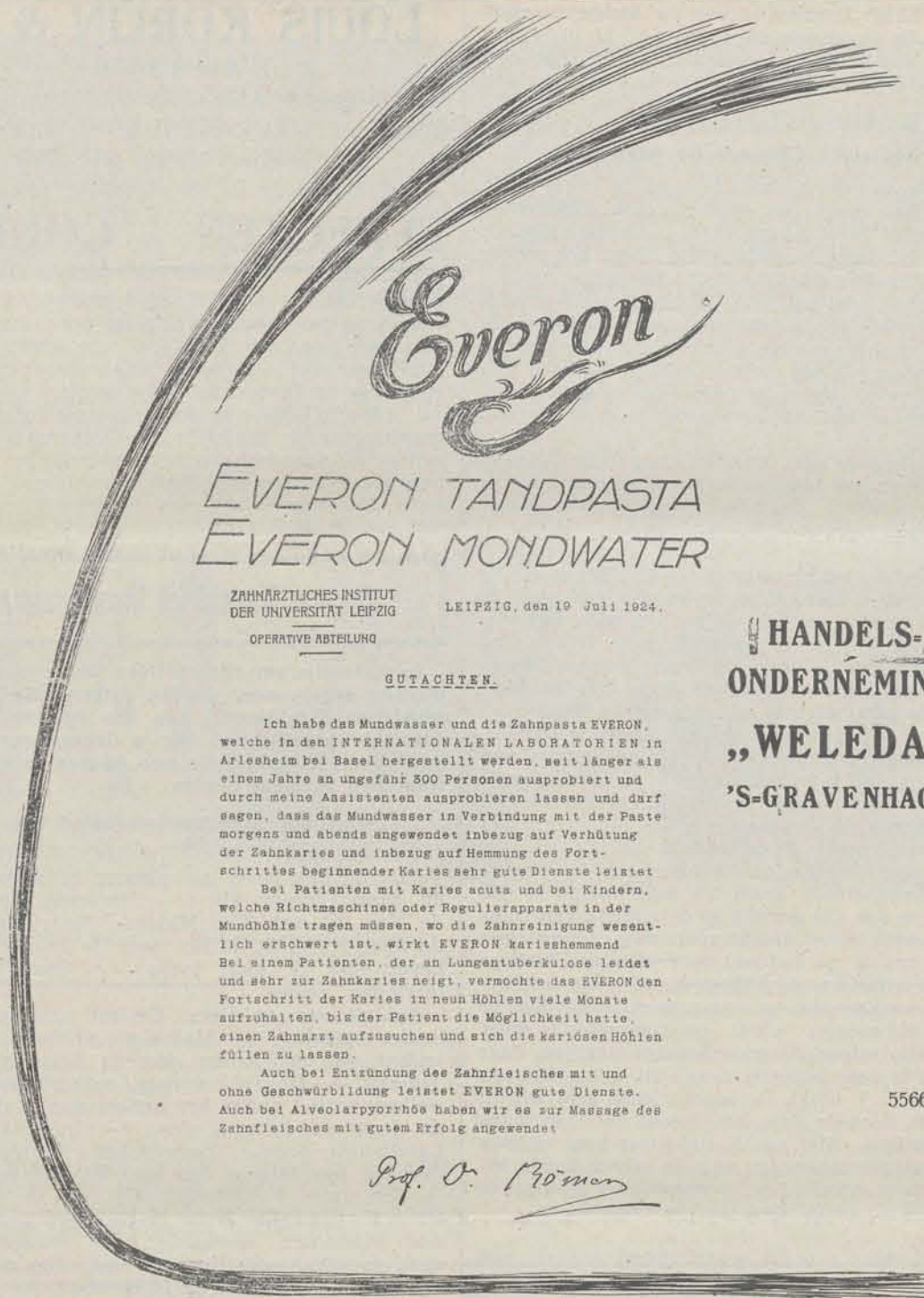
Afl. 12 van 1 Dec.: In Memoriam prof. dr. C. Eijkman (6 Nov. overleden). — Polyneuritis bij hoenderen (herdruk), door dr. C. Eijkman. — Hysterosalpingographie en Steriliteitsbehandeling, door G. E. Croin en M. Eichorn. — Over Bloedarmoede bij Contractarbeiders, door F. M. Meijers. — Specifieke rheumatische hartafwijkingen op Java, R. M. Hadjidharmo Tjokronegoro. — De Mijnworminfectiedichtheid in kapong Tjsem Kaler, Regentschap Pandeglang, door R. Sarwono Prawirohardjo. — De bestrijding der tuberculose in N.-I., door dr. C. van Joost. — Een zonderlinge Sparganum-infectie, door C. Bonne. — De ligging van den uterus bij de Javaansche vrouw, door dr. L. D. Eerland. — Gonorrhoeotherapie, door N. Cnopius. Gezondheidsstoestand en gezondheidszorg op kleinere landbouwondernemingen op Java, door L. Gonggrijp. (Zie ook Kol. Tijdschrift).

Indisch Bouwkundig Tijdschrift

No 22 van 30 Nov.: Leuningsteilen en regels voor bruggen (ontworpen door het Dept. van B.O.W.) — Suppletie van de tjiloseh uit de Titandoej (naar het artikel van ir. F. H. L. Jansen in de Waterstaatsingenieur, met afbeeldingen.)

De Indische Gids

Januarinummer: Urbina—Miranda (een bladzijde uit de geschiedenis van het eiland Aruba, door mr. B. de Gaay Fortman (uit archivalia in het Rijksarchief. Een overval in 1806 op Aruba, van een voorlooper van Bolivar). — Geographische Javaansche namen als spiegel van de omgeving en de denkwijze van het volk, door C. Lekkerkerker (onder de spontaan ontstane namen worden opgesomd die ontleend aan planten, dieren, personen, delfstoffen, de natuur. Daarna komen de opzettelijk bedachte namen gewoonlijk uit twee Sanskrit of uit het Sanskrit in het Oud-Javaansch overgegangene woorden). — De overzeesche gebieden der voornaamste koloniale mogendheden, door H. van der Mandere. II (behandeld worden de Fransche koloniale ge-

Everon
EVERON TANDPASTA
EVERON MONDWATER

ZAHNÄRZTLICHES INSTITUT
 DER UNIVERSITÄT LEIPZIG
 LEIPZIG, den 19. Juli 1924.
 OPERATIVE ABTEILUNG

GUTACHTEN.

Ich habe das Mundwasser und die Zahnpasta EVERON, welche in den INTERNATIONALEN LABORATORIEN in Arlesheim bei Basel hergestellt werden, seit länger als einem Jahre an ungefähr 500 Personen ausprobiert und durch meine Assistenten ausprobieren lassen und darf sagen, dass das Mundwasser in Verbindung mit der Paste morgens und abends angewendet in bezug auf Verhütung der Zahnkaries und in bezug auf Hemmung des Fortschrittes beginnender Karies sehr gute Dienste leistet. Bei Patienten mit Karies acuta und bei Kindern, welche Richtmaschinen oder Regulierapparate in der Mundhöhle tragen müssen, wo die Zahnreinigung wesentlich erschwert ist, wirkt EVERON karieshemmend. Bei einem Patienten, der an Lungentuberkulose leidet und sehr zur Zahnkaries neigt, vermochte das EVERON den Fortschritt der Karies in neun Höhlen viele Monate aufzuhalten, bis der Patient die Möglichkeit hatte, einen Zahnarzt aufzusuchen und sich die kariösen Höhlen füllen zu lassen. Auch bei Entzündung des Zahnfleisches mit und ohne Geschwürbildung leistet EVERON gute Dienste. Auch bei Alveolarpyorrhöe haben wir es zur Massage des Zahnfleisches mit gutem Erfolg angewendet.

Prof. Dr. Prosen

**HANDELS-
 ONDERNEMING**
„WELEDA”
’S-GRAVENHAGE

5566

mogelijk inheemsche ambtenaren in dienst te nemen is dit te verbeteren!)

Tropisch Nederland

van 12 Jan. no. 19 bevat slechts een artikel, maar een actueel: Gloedwolken en lahar's. Vulkanische catastrophen in Ned.-Indië, door prof. dr. B. G. Esser, verlicht met talrijke afbeeldingen.

De West-Indische Gids

Januarinummer: Suriname op den drempel van de afschaffing der slavernij, door mr. B. de Gaay Fortman (de levensgeschiedenis en den arbeid van J. W. Gefken, van 1857—1867 procureur-generaal in Suriname, die de afschaffing der slavernij meemaakte.) — Geschiedenis van de Ned. Bovenwindische eilanden in de 18de eeuw, door prof. dr. L. Knappert (Hoofdstuk V. Kerk en school). — De rimboe van boven af gezien, door dr. H. D. Benjamins (naar aanleiding van de Oxford University Expedition to British Guiana in the Geographical Journal. Vol. LXXI no. 1. July 1930). — Suriname in kaart, besproken door Sn(elleman). De kaart is samengesteld door L. A. Bakhuis en W. de Quant, bewerkt naar de gegevens op de kaart van Cateau van Rosevelt en Van Lansberge (1860-1879) en naar de uitkomsten der metingen door de wetenschappelijke expeditie uitgevoerd van 1900-1927. Verschenen in 1930 in opdracht van het Departement v. Koloniën, bij Smulders, 16 bladen f 12.—)

Suriname

„De Rijkseenheid” van 14 Januari opent met een belangrijk artikel over „de Koffiecultuur in Suriname”. Wij lezen daarin:

„Er zijn in het jongste Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer weder stemmen vernomen om Suriname te verkoopen. Lang hebben deze stemmen gezwegen, doch zij komen weder op. Vergeten wordt daarbij, dat dit gewest in cultuur, in taal, in verschijning, Nederlandsch is, en dat men het evenmin als de Drentsche heide, wanneer deze economische moeilijkheden biedt, uit het staatsverband zou kunnen stooten. Zulks zou ontoelaatbaar zijn. Nederland heeft zijn plichten tegenover Suriname als tegenover de Drentsche heide te erkennen”.

Jaren geleden — toen er hier een ware rage was om Suriname te verkoopen en de koopsom te besteden om de Zuiderzee te dempen, de crisisschulden te delgen, enz., enz. — opperden wij spottend de vraag aan wie de koopsom zou toekomen en of de Nederlandsche Staat die zoo maar zou mogen inpalmen.

Het zou inderdaad overweging verdienen deze vraag door bekwaame juristen te doen onderzoeken. Suriname is geen landgoed dat de eigenaar zoo maar mag verkoopen.

Werd de vraag in dien zin beantwoord dat de Staat der Nederlanden op geen grooter deel van de koopsom aanspraak zou mogen maken dan op wat zij aan subsidiën aan Suriname heeft ten koste gelegd, dan zou de wensch om de kolonie te verkoopen wel verstommen.

Om nu terug te komen op de koffiecultuur:

De schrijver wijst er op dat de koffie een der hoofdpijlers is waarop Suriname rust. Zakt deze in elkaar, dan zal dit zijn ernstige gevolgen in het gewest laten voelen en kan dat niet nalaten, onzen naam van koloniale mogendheid te schaden. „Waar de productiekosten bij een normalen gang van zaken f 0,30 per halve H.G. zijn, wordt de Suriname Liberia thans voor 24 centen per pond verkocht en er zijn zelfs lagere prijzen gemaakt. Nu is er wel een organisatie van Surinaamsche koffieproducenten in het leven geroepen om den verkoop in handen te nemen, doch het gunstig gevolg hiervan zal slechts kunnen zijn, dat men elkaar niet onnoodig beconcurrereert en bij deze zwakke markt de prijzen nog meer omlaag jaagt. Zonder hulp van het Gouvernement is deze organisatie niet in staat om de noodige middelen aan de plantages te verschaffen, om deze en het nog onverkochte product te blijven financieren.

De Nederlandsche Regeering wil ook andere in moeilijkheden verkeerende industrieën helpen, gelijk de aardappelmeel-industrie, met voorschotten tegen lage rente. Hoe nuttig deze laatste industrie ook moge zijn, zij zou niet onvervangbaar zijn en zij is niet van vitaal belang voor Nederland. *De Surinaamsche Liberiakoffie is wel onvervangbaar en wel van vitaal belang.* Die cultuur mag niet te gronde gaan. Wat in Suriname levensvatbaarheid toont, moet worden opgekweekt en gesteund, zeker in moeilijke tijden, opdat Suriname niet één groote, verlaten plantage, omgeven door wildernis, wordt.

Daarna geeft de schrijver een overzicht van wat in Britsch Guiana overwogen wordt om aan de koffiecultuur hulp te bieden. Hij acht het het beste om, in den geest van het voorstel van Britsch-Guiana de Surinaamsche verkooporganisatie het product tegen een bepaalden kostprijs in te koopen en met Staatshulp te financieren.

„De West-Indische Compagnie in Brazilië en Guinea”. De Verrichtingen harer Zeemacht. Haar Ondergang in Brazilië bij gebrek aan Strijdmiddelen te Water”, zijnde een voordracht gehouden voor de Afd. 's-Gravenhage

bieden). — Kan een Christen benoemd worden tot Regent op Java en Madoera, door dr. H. G. Heyting (De Christen jongelieden kunnen z.i. in alle takken van Overheidsdienst nuttig werkzaam zijn, behalve juist bij den Inlandschen bestuursdienst, ten minste zoolang, of waar de Inlandsche bevolking overwegend Mohamedaansch is.) — Indië en de Nederl. Volksvertegenwoordiging, door mr. J. J. van Bolhuis (die uitvoerig schrijft over de drinkwaterleiding te Paramaribo, Curaçao en de Opcenten op de Indische invoerrechten.)

Indisch Militair Tijdschrift

Jubileumnummer No. 12: (naar aanleiding van het eeuwfeest van de bataljons Infanterie I, II, III, IV, V, VII, V llen IV.)

Inter Ocean

Decemhernummer: Man from Kisar als eerste plaat; tekening van Mrs. Emelie Kerkhoff. — The Volcano Called Keloet, door Leonard Arndt. — The Island of Dreams, door R. Cardwell. — The Moro, door Brinio. — The Dyaks. — The Southern Tagalogs of the Philippines, door Robert M. Zingg.

Koloniaal Tijdschrift

No. 1 van den 20sten jaargang: In Memoriam H. Rijfsnijder, door J. C. Bedding. — De bestuurs-hervorming en de residents-positie op Java en Madoera, door F. A. E. Laceulle (de nieuwe indeeling van Java en Madoera in provincien kan als volgt worden gedacht: 2 Soedaneesche provincien, 3 Javaansche provincien en 1 Madoereesche provincie.) — Colbert's koloniale politiek (A de politieke beginselen; B de oeconomische principes), door P. C. Juch. — Dessabeslissingen als uiting van den wil van de dessa bevolking, door J. D. de Vries (die de aandacht vestigt op het feit, dat als gevolg van de veranderde bestuursorganisatie thans minder waarborg dan tevoren voor het tot zijn recht komen van den vrijen wil der bevolking in de dessabeslissing bestaat) — Gezondheidsstoestand en gezondheidszorg op de kleinere landbouwondernemingen op Java, door L. Gonggrijp. — „Zelfbestuursordonnanties” en „zelfbestuurskeuren”, door F. H. Visman — Doelstelling in de Indische politiek, door Ch. O. van der Plas (naar aanleiding van het

artikel in no. 5 van dit Tijdschrift van dr. B. J. Haga. Schrijver eindigt met deze woorden: „Laten wij dus prijzen dat de Nederlandsche staatsmanwijsheid die niet geschroomd heeft te beginnen met de rede waarmede mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum den eersten Volksraad opende, richtlijnen te trekken, ook voor een verre toekomst”). — Resultaten van de volkstelling 1930, door J. W. de Stoppelaar.

Landbouw en Veeteelt

No. 12 van 15 Dec.: De Indische voedermiddelen, door dr. J. W. Merckens. VIII.

Mededeelingen van „De Handelsvereniging te Medan”

No. 23 van 15 Dec.: De ontwikkeling der rubber-situatie. — Het handelszegel. — Een belangrijke deconfiture (het in moeilijkheden raken in December van een der belangrijkste Chineesche pasarzaken te Medan.)

Het Museum

Maandblad voor Philologie en Geschiedenis. Januari No. 4: De Britsch-Indiërs in Suriname, door R. Karsten, besproken door Fred. Oudschans Dentz.

Ons Zeewezen

15 Jan. no. 1: Iets uit de Geschiedenis van den Zeeroof en van den Vrijbuiters in de Lage Landen, door L. C. Vrijman (de boekmaniers). — Korte geschiedenis der kustverlichting in N.-I., door W. S. (vervolg).

De Rijkseenheid

van 14 Jan. no. 16: De koffiecultuur in Suriname (waar een der weinige groote cultures in moeilijkheden verkeert, wordt voorgesteld, om die van regeeringswege, evenals thans in Britsch Guyana geschiedt, te steunen en wel door de pas opgerichte verkooporganisatie het product tegen een bepaalden kostprijs te doen inkoop en met staatshulp te financieren.)

De Stuw

van 15 Dec. no. 19: De voorgenomen hervorming van het strafprocesrecht. Een ernstige zaak, door B. ter Haar Bzn. — Rationeele bezuinigingspolitiek, door Fruin (de bezoldigingen der ambtenaren zijn in dit koloniale land onevenredig hoog in verhouding tot de inkomsten der bevolking. Door zooveel

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BRED AGINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291**KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE
VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN**

der Kon. Ned. Ver. „Onze Vloot” op 13 Maart 1930, door S. P. Honoré Naber, is in druk verschenen.

In een volgend nummer hopen wij terug te komen op de zeer belangrijke beschouwingen van den geleerden schrijver.

De N. R. Ct. van 7 Januari schrijft:

„De Surinaamsche Houthandel en zagerij te Amsterdam heeft een boekje uitgegeven onder den titel Houthout, waarmee zij belangstelling tracht te wekken voor Suriname en voor de houtsoorten, welke deze kolonie kan leveren. In kort bestek vindt men in dit boekje allerlei wetenswaardigheden over de houtsoorten van Suriname en het bedrijf van de maatschappij, terwijl verder, behalve een aantal foto's, nog van eenige vooraanstaande personen het oordeel over de mogelijkheden van het hout-bedrijf is opgenomen. Wij halen hier aan, wat de gouverneur van Suriname, Rutgers, schrijft:

Naast de oudere bedrijven voor export, welke zich specialiseeren in paalhout, is het jonge bedrijf der Sukoza, waarbij het zwaartepunt ligt in het gezaagde hout, een welkome aanwinst voor de exploitatie van de bosschen in Suriname.”

Curaçao**Nieuwe ambtenaren.**

De bladen hebben in de afgelopen week de uitzending vermeld van twee hoofdinspecteurs van politie en negen politie-agenten, allen van de burgerpolitie in Rotterdam, Den Haag en Amsterdam. Verder zou gaan mr. C. F. Gronemeijer, advocaat en procureur te Voorburg, bestemd, voorloopig, als referendaris, voor de gouvernementssecretarie, en een veearts, de heer F. H. Sardemann uit Hilversum, als gouvernementsveearts. Men houde ons ten goede, dat wij van den werkkring en taak van dezen laatste in Curaçao nog geen juiste voorstelling hebben.

Briefwisseling.

De Koloniale raad heeft op den begrotingsbrief van den gouverneur een ongunstigen voorloopig-verslag-brief uitgebracht. Na een inleiding over den tegenwoordigen economischen toestand, die ertoe dringt alles wat uitstel lijden kan, naar een later tijdstip te verschuiven, bespreekt de raad de verschillende voorgestelde werken, na nog opgemerkt te hebben, dat tot verwondering van den raad het meest dringende, een postkantoor, in de plannen ontbreekt. Volgens den raad moet de bouw van een belastingkantoor tot betere tijden wachten. Wat den bouw van nieuwe ambtenaarswoningen betreft, wordt erop gewezen, dat de woningnood gestuit is: verschillende huizen staan leeg en te huur en er zullen er meer bij komen. Ook met de oeververbinding wil de raad wachten, omdat de ponten goed voorzien in het overzetten van voetgangers en de brug door de verminderde scheepvaart veel minder open is.

Een en ander is voor den gouverneur aanleiding geweest, een gewijzigd plan op te maken. Voorloopig vervallen de plannen voor havenwerken, oeververbinding, verschillende landkantoren op Curaçao en Aruba enz. tot een bedrag van f 3.895.000. Voor f 1.577.500 blijft staan, om in 1931 uitgevoerd te worden, waaronder een postkantoor, terwijl voor f 1.070.000 werken in 1931 of 1932 zullen worden uitgevoerd. Deze memorie- van-antwoordbrief is naar de afdelingen verwezen. In de afdelingen schijnt de administrateur van financiën tegenwoordig geweest te zijn als gemachtigde van den gouverneur.

Nieuwe Brandspuiten.

Omtrent de nieuwe brandspuiten schrijft men ons:

De drie nieuwe motorbrandspuiten zijn van het type Merryweather Hatfield en komen uit Londen. De Merryweather fabrieken vervaardigen uitsluitend brandspuiten en brandbluschbenodigdheden en genieten als zoodanig in vakkringen een algemeen bekendheid.

De voor Curaçao geleverde motorbrandspuiten zijn van de laatst gepatenteerde verbeteringen voorzien en kunnen beschouwd worden als het beste wat er op het gebied van brandspuiten gefabriceerd wordt. Als bijzonderheid zij vermeld, dat een zelfde type brandspuit in gebruik is bij de brandwacht van het paleis van koning George van Engeland.

De spuiten munten uit door eenvoud van bouw en eenvoud van bediening. Gedeeltelijk uit elkaar genomen, werden zij in kisten, elk wegende 6000 K.G., op Parera aangevoerd.

De brandspuiten zijn compleet uitgerust en voorzien van een aangebouwd slangen-wagen met 600 meter perssling en een „Telescala”-ladder, welke, uitgeschoven, een hoogte bereikt van 12 meter.

Een „Allinn” 4-cilinder motor met een vermogen van 60 B.H.P. zorgt voor de voortbeweging van den wagen en drijft tevens de waterpomp. Deze waterpomp is geheel van speciaal brons vervaardigd, welk materiaal uitstekend bestand is tegen de inwerking van zeewater. Zoodaals reeds gezegd, wordt de pomp gedreven door denzelfden moter, waarmee de brandspuit wordt voortbewogen. In een tandwielkast onder de chauffeursplaats aangebracht, wordt, door het overzetten van een handle de kracht van den motor op de aandrijfas van de pomp overgebracht, welke as op het einde is voorzien van drie krukhalzen, die de 3 pompluniers in beweging brengen. De pomp heeft een maximum vermogen van 1600 liter water per minuut, of rond 100 ton per uur, onder een druk van 9.14 K.G. per c.M². Iedere brandspuit is bovendien nog voorzien van een chemisch brandbluschtoestel, hetwelk dient voor het blusschen van kleine branden op plaatsen waar geen water aanwezig is. Dit toestel bestaat uit twee roodkoperen cilindrische ketels, welke vast op de brandspuit bevestigd zijn. Deze ketels kunnen zowol afzonderlijk als gecombineerd gebruikt worden en hebben een inhoud van 260 liter. Het toestel wordt geheel bedrijfsklaar op de spuit meegevoerd. Een boven de ketels geplaatste draaibare haspel met 60 Meter rubberslang, maakt het mogelijk, om met dit toestel direct een begin van brand te blusschen. Het chemische mengsel bestaat uit water, dubbel koolzure soda en sterk zwavelzuur met een soortelijk gewicht van 1,8.

Als de brandspuit uitrijdt, zijn de roodkoperen ketels gevuld met het mengsel water en soda.

Op de plaats van den brand aangekomen, wordt door het omdraaien van een kruk, de lading zwavelzuur in het water-soda-mengsel uitgestort en met dezelfde kruk roert men het mengsel dooreen. De gasdruk, door dit mengsel gevormd, is voldoende om de chemische massa met een flinken straal op den brand te werpen. Het spreekt vanzelf, dat deze toestellen na het gebruik grondig dienen te worden gereinigd.

Bij branden in de haven is het zeer goed mogelijk een der spuiten op een vlot of lichter te rijden.

Deze drijvende brandspuit is terstond bedrijfsklaar en kan zonder veel moeite in weinig tijd door een motorboot naar de gewenschte plaats worden gesleept.

Wanneer eenmaal de bestaande plannen zijn uitgewerkt en de groote Shell-tank achter de Westwerf met een pijpleiding is verbonden, zal het mogelijk zijn den grootsten brand aan Otrabanda te bedwingen. Een zestal z.g. standpijpen zijn met de brandspuiten meegeleverd. Deze standpijpen kunnen op verschillende punten aan de waterleiding worden aangesloten, terwijl door gebruik te maken van speciale koppelstukken, het andere einde van de standpijp met de zuigleiding van de brandspuit kan worden verbonden. Veronderstellen we, dat de groote tank geheel gevuld is met water, dat is plus minus 10.000 ton, dan is het mogelijk om met één spuit, welke 100 ton water per uur geeft, 4 dagen onafgebroken te blijven doorwerken.

Zouden de drie spuiten gelijktijdig uit de tank zuigen, dan kunnen ze gezamenlijk een kwantum water van 300 ton per uur gedurende plus minus 33 uur op den vuurhaard werpen.

Uit den Verren Vreemde**De slavernij in Liberia.**

Voor deze week heeft de Volkenbondsraad o.m. op de agenda: het rapport van de commissie van onderzoek, uitgebracht over de slavernij in de negerrepubliek Liberia, op de Westkust van Afrika.

In den Volkenbond is meermalen de verzuching gehoord, dat er nog steeds slavernij bestaat in verschillende deelen van de wereld. Veelal nog in den ouden vorm van verhandelbaar eigendom, waar dit 't geval is bestaat dan ook nog de slavenmarkt en soms de slavenjacht. Een andere vorm is die van lijfeigenschap. Daartusschen bestaan alle denkbare tusschenvormen. In de laatste Volkenbondsvergadering schatte Lord Cecil het aantal der zoo levende slaven op nog minstens 5.000.000. Onder de landen, welke in dit verband waren genoemd, was ook Liberia, lid van den Volkenbond. De regering van deze negerrepubliek hield zich alsof zij van het onrechtmatige van dit verwijt overtuigd was, zij verzocht zelf om een commissie van onderzoek. Na eenige moeilijkheden overwonnen te hebben, kon deze commissie er aan 't werk gaan. Zij zou rapport uitbrengen aan den Volkenbond en aan de Ver. St. van N. Amerika. In de commissie hadden zitting Sir Thomas Barclay, Dr. Cuthbert Christy, beiden Engelschen en Dr. Charles Johnster — een Amerikaansche neger — en een Liberiasche gedelegeerde. Het Volkenbondssecretariaat heeft hun rapport den 10en Januari gepubliceerd. De Amerikaansche secretaris van Staat Stimson stelde een scherpe nota op aan de regering van Liberia. De inhoud ervan werd reeds den 7en

WAAROM??

gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622

Verkoophuis**101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG**

F. J. POT, Dir.

Familie-Pension Zaalberg van Zelst**De Laiessestraat 5-7 — AMSTERDAM****Aanbevolen adres voor Indische familiën.**Ruime Appartementen. — Centrale Verwarming
Warm en koud stroomend water op alle kamers.

Ruime Badkamers. 5390

Momenteel beschikbaar groote gemeub. Suite.**C. A. KLAUFUS**

Lid der Verg. v. d. Effectenhandel

Kantoor: Reguliersgracht 18 — Telef. 34727

AMSTERDAM 5446

EFFECTEN — COUPONS

Administratie — Nazien van Lotingen

Adviezen voor Beleggingen

Januari bekend. Volgens een nader bericht, zou dit aan een onbescheidenheid van het blad *Baltimore Sun* te wijten zijn en zou de bedoeling zijn geweest, de vermaning eerst te gelijk met den tekst van het rapport te laten verschijnen. In hoever aan deze opheldering waarde mag worden toegekend, kam in 't midden blijven, van beteekenis is echter wel, dat Amerika er dadelijk bij is geweest om, voordat de Volkenbondsraad gelegenheid kon hebben om, naar aanleiding van den inhoud van het rapport, tot een besluit te komen of het treffen van eenigen maatregel in overweging te nemen, stelling te kiezen en zich tot rechter over en richter van deze Liberische aangelegenheid te maken.

Maar wij zijn zoo op den inhoud van het rapport vooruitgelopen. Bij hetgeen het te lezen geeft, moet men verbaasd zijn over de vrijmoedigheid der regering om een onderzoek door buitenstaanders uit te lokken. Het uitvoerige rapport bevat een snuikend oordeel over de heerschende toestanden. Weliswaar bestaat er officieel geen slavernij in den zin van verhandelbaar menschenbezit, dus geen erkende slavenhandel, met openbare markten. Maar toch bestaat slavernij nog in allerlei vorm en in grooten omvang. De handel wordt in 't geheim gedreven, maar zelfs niet erg bedekt. Inlandsche hoofden moeten werkkrachten leveren, worden gestraft als de levering niet prompt geschiedt. De werkers worden door de agenten meegevoerd. Inboorlingen werden per schip vervoerd naar Fernando Po, 't eiland onder Spaansch bestuur in den bocht van Guinee, waar zij geleverd werden aan de planters. 't Ware wensche lijk geweest dat de commissie ook daar ter plaatse een onderzoek had kunnen instellen.

De vice-president van Liberia, Yancey, heeft zich aan zoodanige misbruiken, in verband met de slavernij, schuldig gemaakt, dat hij als een der ergsten aangeezwen wordt. Maar de vergaande duldzaamheid van de regering is van dien aard geweest dat de president Ch. D. B. King toch ook in groote mate verantwoordelijk moet worden gesteld. Hooge ambtenaren lieten ten eigen bate dwangarbeid verrichten, en dit was algemeen bekend. De gedane toezeggingen en beloften tot tegengaan van de slavernij heeft de regering in geen enkel opzicht nagekomen. Het onderzoek der commissie is door tegenwerking van ambtenaren stelselmatig bemoeilijkt.

De gedelegeerde van Liberia bij den Volkenbond heeft aan dit rapport een nota toegevoegd, waaruit moet blijken dat Liberia, onder den invloed van de onthullingen der commissie, reeds tot het nemen van maatregelen is overgegaan, en waarin tevens getracht wordt over het gerapporteerde wat milder te doen oordeelen. Tot de bereikte resultaten behoort, volgens deze nota, reeds het aftreden zowol van president King, die in 1928 voor 4 jaren gekozen was, als van vice-president Yancey. De nieuwe regering heeft dadelijk een verbod uitgevaardigd van vervoer van inboorlingen per schip naar Fernando Po of andere buitenlandse havens. In het rapport wordt de opvatting uitgedrukt, dat een radicale verbetering van den toestand niet denkbaar is zonder leiding van Europeesche en Amerikaansche deskundigen; de regering heeft hierom de hulp ingeroepen van twee Amerikaansche deskundigen. Het rapport bevatte de aanbeveling om de immigratie van Amerikanen aan te moedigen; deze immigratie is toegestaan.

ESHERSURREY CARPETS
 DIRECT FROM THE ORIENT
 ARE LIKE SUNRAYS
 THE IDEAL FOR YOUR HOME

COME AND SEE OUR COLLECTION
 WITHOUT OBLIGATION
 THE HAGUE - 58 LANGE VOORHOUT

VAN MARLE
 EN
BIGNELL
 Lange Voorhout 58
 's-GRAVENHAGE

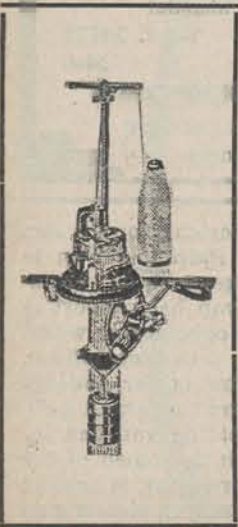
KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJVEILINGEN

Op aanvraag
 wordt Catalogus
 toegezonden

5551

Instituut Internaat
Ind. jongens
Holland
 VRAAGT GRATIS PROSPECTUS

5350

Weet U dat onze Rondbreimachines „Hollandia” in Indië zeer veel gevraagd worden? Reden daarvan is, dat men zelf de mooiste en duurzaamste kleeding, ook kousen en sokken kan vervaardigen. Voor Indië hebben wij eene speciale, fijne cilinder laten vervaardigen, waarover wij de grootste tevredenheids betuigingen mochten ontvangen. Dames welke eerlang naar Indië terugkeeren, verzuimen vooral niet, vooraf deze machine aan te schaffen. Wij geven U geheel gratis les aan huis. Vraagt vrijblijvend inlichtingen,

5592

Breimachinehandel
„HOLLANDIA”
 Lange Nieuwstr. 77, Utrecht

Om de verontwaardiging wat te temperen, verzoekt de nota in aanmerking te nemen, dat het initiatief tot het in te stellen onderzoek van Liberia zelf is uitgegaan, terwijl andere landen volstaan met het inzenden van papieren rapporten; bovendien brengt zij in herinnering wat Lord Cecil in de Volkenbondsvergadering heeft gezegd over de 5 miljoen slaven, waarvan, volgens de nota, maar 100.000 in Liberia.

Bedenkt men nu dat de Volkenbondsraad, zoodra het rapport der enquête-commissie ingekomen was, het besluit genomen heeft de bespreking ervan op de agenda voor zijn zitting (geopend 19 Jan.) te plaatsen, dan kon men van de aldus ingezette en doorgezette poging om aan de wantoestanden in Liberia een einde te maken, een gunstig resultaat verwachten. Maar de Ver. St. hebben zich in de afdoening dezer zaak, zooals het zich althans laat aanzien, een vooraanstaande rol toegedacht en hierom hebben zij het verloop geforceerd, door de scherpe nota gereed te maken, die te gelijk met het rapport gepubliceerd moest worden (maar die, zooals wij aanstipten, zelfs nog eerder bekend werd), zoodat ten aanzien van Liberia reeds gehandeld was vóórdat de Volkenbondsraad bijeen kon komen, en dus ook zonder in overleg te zijn getreden met den Volkenbond, die toch met de Ver. St. in de commissie vertegenwoordigd is geweest.

Men zal zich herinneren, dat de Ver. St. vroeger reeds eenige keeren pogingen hebben gedaan om zoodanigen invloed in Liberia te krijgen, dat deze Afrikaansche republiek zowat onder Amerikaansch protectoraat zou komen. Europeesche mogendheden, die deze inmenging van Washington niet wenschten en Amerika niet gaarne als buurman kregen in de Golf van Guinea, hebben dit tot nu toe weten te voorkomen. Maar Uncle Sam heeft de hoop niet opgegeven daar toch nog eens den invloed te kunnen krijgen, dien hij ook in Cuba, Panama, Nicaragua heeft weten te krijgen. 't Was zeker jammer dat in dit optreden weer werd gezien het slaan van politieke munt uit een zaak, die men liefst van hooger standpunt bezien had. Is 't de bedoeling geweest van Washington den Volkenbond voor te zijn, dan is dit gelukt, maar reeds heeft men kunnen lezen dat Stimson toch met Genève wenscht samen te werken, zoodat men de hoop mag koesteren dat de zaak, waarom het

VICTORIA-WATER
 OBERLANNSTEIN
 GEZOND
 NATUURLIJK BRONWATER

5504

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

behoort te gaan: „de afschaffing van de slavernij in Liberia”, niet te loor zal gaan in onderling krakeel, — zooals bij andere ernstige zaken helaas maar al te vaak is gebeurd.

Bedenkt men dat Liberia indertijd (1822) gesticht is om bevrijde Amerikaansche slaven een eigen free and independent republic te geven *), dat deze republiek van de oprichting van den Volkenbond lid is van deze de slavernij bestrijdende instelling, dan ligt er wel bittere ironie in deze tegenstelling met den toestand die daar gevonden is.

Moge de Volkenbondsraad tot ingrijpende maatregelen overgaan.

En moge hij zijn onderzoek spoedig uitstrekken tot de gebieden waar de overigen der 5.000.000 nog in slavernij leven.

*) De afstammelingen van deze bevrijde slaven beschouwen zich als de burgers der republiek, hun aantal bedraagt plm. 12.000. Zij achten zich verre verheven boven de oorspronkelijke bevolking, die wel 2 miljoen telt.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling Bergen op Zoom.

Den 12den j.l. maakten wij een reisje door Siam, het land van den Witten Olifant, onder vriendelijk geleide van den heer L. D. Petit, Secretaris van de Afdeeling Amsterdam.

Aan de hand van het schitterend plaatjesmateriaal vertelde de spreker op zeer onderhoudende wijze van zijn ondervindingen in dit mooie en in zooveel opzichten merkwaardige land, dat vooral voor Ned.-Indië van zooveel belang kan worden, althans van veel meer belang, dan het op den huidigen dag is.

Een tweetal mooie films, waarvan een aan het naburige Cambodja was gewijd, liep na de pauze. Maar schalk Joffre verscheen nog even op het witte doek als hoofd van een militaire missie aan het Hof van Siam, begroet door het applaus van het talrijke gehoor.

Niet minder bijval viel den spreker zelf ten deel aan het slot van zijn verhaal. Het was een nuttige en leerzame avond en — oudergewoonte — een gezellige bijeenkomst.

We gaan nu vol vertrouwen de maand Februari tegemoet. De plannen om als „extra” de Ford-film te laten loopen, zijn in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Vermoedelijk zal dit voor Carnaval (ongeveer 10 Februari) nog gebeuren; 23 Februari komt de heer Tillema met het tweede gedeelte van de Borneo-film.

Van al deze genoegens komt persoonlijke convocatie aan de leden, evenals van de algemeene vergadering, die einde van deze maand zal plaats hebben. Het bestuur vertrouwt, dat ook dan allen aanwezig zullen zijn — al zijn er dan geen „plaatjes”, er is dan toch gelegenheid voor „praatjes”. En het bestuur belooft daarin een voorbeeldige voorganger te zullen zijn.

De drukker (of misschien ik zelf) heeft den leden een schrik op het lijf gejaagd, door aan te kondigen, dat de contributie over 1930 zou worden ingevorderd! Natuurlijk zou het bestuur dankbaar zijn voor een extra-uitkeering en voor „steun”, maar het begrijpt, dat in deze „malaise”-dagen niet te hard hierop gerekend mag worden! De heer Laane, onze penningmeester, zal al heel dankbaar zijn, als de contributie over 1931 op giro-nummer 34170 van de Rotterdamsche Bank, bijkantoor Bergen op Zoom, wordt gestort, in den loop van deze maand, met de aantekening op de strook: „Contributie O. & W. over 1931. Verzoeken overboeking op de rekening van den heer W. Laane.”

Na deze maand volgt invordering per quitantie. Maar — stort U het liever! 't is voor ons zooveel gemakkelijker! Wel bedankt.

De SECRETARIS.

Afdeeling Groningen en Ommelanden.

Op Dinsdag 13 Januari trad voor onze afdeeling op de heer J. J. Mac-Kenzie, met een voordracht over Land en Volk van Suriname met lichtbeelden. De zaal was geheel bezet.

De heer Mac-Kenzie begon met eerst een aardrijkskundig en daarna een geschiedkundig overzicht te geven van onze kolonie. Hij wees op de fouten in den loop der tijden gemaakt, maar kon toch ook nog vele lichtpunten aanwijzen. Onder het vertoonen der lichtbeelden, die bijna alle zonder uitzondering schitterend waren, vertelde spreker op zeer onderhoudende, prettige wijze, van zijn verschillende ervaringen gedurende zijn verblijf in Suriname. De heer Mac-Kenzie is een zeer vlotte en dikwijls geestige spre-

Nagekomen Berichten.

DAMESSTOFFEN
 ZOOWEL
 VOOR DE TROPEN
 ALS VOOR HOLLAND

BOTHE
 Keenestraat 21 Den Haag
STALEN WORDEN TEN
SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
FRANCO GEZONDEN
DOOR GEHEEL NEDERLAND

5014

N.V. Drogisterij „DE SALAMANDER”

„De Haagsche Drogist”

Winkels door geheel Den Haag.

Rijswijk en Voorburg. 5610

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

ker, meermalen zat de zaal te daveren van het lachen. Voor onze afdeeling was het wederom een succesvolle avond en wij kunnen dan ook niet nalaten den heer Mac-Kenzie nogmaals hartelijk te bedanken voor hetgeen hij ons dien avond geboden heeft.

DE SECRETARIS.

Afdeeling Nijmegen.

Zaterdagmiddag, 24 Januari a.s., namiddag half drie precies, zal alhier in het Olympia-theater vertoond worden het tweede gedeelte van de film van den heer H. F. Tillema: „Mijn Reis door Borneo”.

Leden met één introducè(e) en begunstigers(sters) hebben vrijen toegang op vertoon van hun bewijs van lidmaatschap.

Overige bezoekers: gewone matinée-prijzen.

Niet toegankelijk voor personen onder 16 jaar.

HET BESTUUR.

Afdeeling Apeldoorn.

Tot heden ontvingen wij voor de slachtoffers der Merapi-ramp:

Vorige opgave f 319.—. Van: H. P. f 15.—; M. P. f 25.—; Mevr. O. S. B. v. R. f 2.50; Mej. de K. f 1.—; Mej. S. d. V. f 10.—; H. W. J. S. f 5.—; Mevr. M. H. G. f 2.—. Totaal f 379.50

Gaarne zullen wij nog kleine en groote bijdragen

ontvangen. Leden, maakt u s. v. p. ook anderen attent op de verloting ten bate der slachtoffers. Wij hopen de volgende week het programma voor de eerste helft van 1931 te kunnen publiceeren en dan meteen de door u aangeworven leden.

Voor het Bestuur,

De Secretaris,
J. C. BAARS,
Jagersweg 42; Tel. 1358; Postgiro 93038.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeling Den Haag van „Oost en West”.

In het belang der administratie en ter vermindering van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeling Den Haag, den heer J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Internationaal Recht.

Den leden onzer Vereeniging wordt bekend gemaakt dat bij het Algemeen Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag, gratis toegangskarten te bekomen zijn — tot een beperkt aantal — van de lezingen welke in dezen winter georganiseerd zijn door den Groep Nederland van belangstellenden en de Haagsche Academie van Internationaal Recht (afdeling Den Haag). Deze lezingen hebben alle tot onderwerp de ordening der internationale verhoudingen (verleden, heden, toekomst). Verschillende deelen der wereld zullen worden beschouwd in verband met deze ordening.

De volgende lezingen zullen gehouden worden in het Vredespaleis om 8 uur 's avonds:
5 Februari 1931 — Dr. N. Japikse over het Britsche Wereldrijk.

Voor de afdelingsbesturen.

Art. 5 Huish. Reglement der Vereeniging.

Elk Afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 20en Januari aan het Hoofdbestuur een alfabetische naamlijst der leden van de afdeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage en adres, benevens een opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissieleden.

Alk Afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het Hoofdbestuur:

- het verslag over het afgelopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en de resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeling in het leven geroepen;
- een geldelijke afrekening;
- een opgave van onderwerpen welke de afdeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wenscht te zien;
- een kandidatenlijst, inhoudende opgave van een dubbeltal kandidaten voor de mogelijk voor de afdeling openvallende plaatsen in het hoofdbestuur.

Complete Jaargangen.

Complete Jaargangen 1930 K.W. ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Alliance Française Amsterdam.

Fransche week, 31 Januari—6 Febr. 1931.

Het bericht in het Koloniaal Weekblad van 11 Dec., pag. 599, wordt als volgt aangevuld:

Voor de te houden „Week” heeft zich een uitgebreid Comité van aanbeveling gevormd met de H.H. W. de Vlucht, Burgemeester van Amsterdam, als Eere-Voorzitter; Ed. Polak, Wethouder van Onderwijs en Kunstzaken, als Voorzitter; en Mr. Jan den Tex, als Secretaris.

De opening geschiedt op 31 Januari in het Koloniaal Instituut door den heer Albert Kammerer, Gezant van Frankrijk. De lezingen hebben beurteelings plaats in het Koloniaal Instituut en in het Hôtel de l'Europe en worden gehouden door vertegenwoordigers uit Fransche regeerings- en wetenschappelijke kringen. Zoo zal als reeds aangekondigd, de heer Albert Lebrun, Vice-President van den Senaat en oud-Minister van Koloniën, op Woensdag 4 Februari, te 8.30 uur, een voordracht houden in het Koloniaal Instituut over: „Les colonies françaises à la veille de l'exposition internationale coloniale à Paris.”

Toegangskarten (onpersoonlijk) voor de geheele week, kunnen tot 25 Januari e.k. aangevraagd worden aan den Secretaris der Alliance Française te Amsterdam, den heer Mr. Jan den Tex, Singel 298a, Amsterdam C, telefoon 32098; postgiro 55839.

De prijs bedraagt f 5.—; voor leden van een der Comité's van de Alliance Française in Nederland en van Nederland—Frankrijk, studenten aan een der Nederlandsche Hoogeschoolen, leeraren en onderwijzers f 2.50. Na ontvangst van het bedrag per giro, vermeerderd met 6 cent portokosten, worden de aangevraagde kaarten toegestuurd. Afhalen van de kaarten kan geschieden op Maandag, Woensdag en Vrijdag van 9.30 tot één uur.

Studenten aan één der Universiteiten kunnen bij tijdige aanvraag (vóór 15 Januari) gratis logies bekomen bij leden der Alliance Française. Opgaven voor hoeveel en welke nachten logies wordt gewenscht.

HET COMITE.

N. B. Voor de lezing van den heer A. Lebrun, kunnen de leden der Vereeniging Oost en West, vrijen toegang bekomen en daartoe een kaart aanvragen bij den heer Mr. Jan den Tex. (Onze leden in Amsterdam worden afzonderlijk uitgenodigd. — Zie K. W. 11-12-'30, pag. 599.)

Merapi-ramp.

Vorig saldo	f 124.—
Ontvangen van 11 t/m. 19 Januari:	
Per Kas:	
J. de R., Den Haag	„ 2.50
Per Giro:	
L. L.—N., Den Haag	„ 10.—
J. J. G.—M., Wassenaar	„ 10.—
B. H., Den Haag	„ 7.50
K. W., Deventer	„ 5.—
Th. H., Den Haag	„ 30.—
H. J.—G., Den Haag	„ 10.—
C. A.—J., Den Haag	„ 5.—
J. K., Den Haag	„ 10.—
M. G. D. K., Den Haag	„ 10.—
R., Den Haag	„ 5.—
A. G. L.—A., Den Haag	„ 5.—
Afd. Mobil. Kruis, Tiel	„ 17.94
Afdeling Haarlem O. en W.:	
C. Sch.	„ 5.—
Dr. H. K.	„ 10.—
P. C. R.	„ 2.50
B. J. S. R.	„ 2.—
J. J. F.	„ 5.—
M. B. H.	„ 5.—
Mevr. A.	„ 0.50
Mevr. H.	„ 5.—
O. M.	„ 2.50
H. P. D.	„ 2.—
B. K.	„ 5.—
A. G. B.	„ 5.—

Totaal f 301.44

De reeds ingekomen giften — waarvoor dank — mogen voor hen die hunne bijdragen nog niet inzonden, een aansporing zijn het gegeven, goede voorbeeld, te volgen, opdat als steeds bij vorige gelegenheden, Oost en West een flink bedrag aan het Hoofdbestuur zal kunnen overmaken.

HET HOOFDBESTUUR.

Een Soerabaia-film.

Ter kennisneming van de Afdelingsbesturen wordt gebracht, dat de heer F. C. Frumau te Haarlem, Frans Halsstraat 3, Oud-Directeur van Gem. Publieke Werken in O.-I., bij terugkeer derwaarts, zijn film van Soerabaia, welwillend ter beschikking gesteld heeft van onze Vereeniging.

VAN DE REDACTIE.

De radiotelefoonverbinding met Indië.

Spreken ook in de morgenuren mogelijk.

Een bezwaar, vooral voor het zakenleven was nog steeds, dat de gesprekken met Indië niet vóór 1 uur 'smiddags aanvingen, een tijd, waarop de kantoren in Indië bereids besloten zijn. Voortaan zal nu, voorloopig als proef, reeds vanaf 9 uur 's-morgens (Amsterdamsche Tijd) kunnen worden gesproken.

De spreektijd is thans op werkdagen vastgesteld van 9—10 en van 13—14 uur A.T. met dien verstande, dat de dienst om 10 uur en 14 uur niet wordt gesloten vóór alle aanwezige gespreksaanvragen zijn afgewikkeld.

De aanvragers kunnen bij de aanvraag van het gesprek opgeven of zij 'smorgens dan wel 'smiddags wenschen te spreken.

Rotterdamsche Lloyd.

Wij ontvingen een fraai uitgevoerde brochure van de N.V. Rotterdamsche Lloyd, betreffende een Middellandsche Zee „Cruise” van het s.s. „Tjerimai” van 26 Mei—26 Juni 1931. Gibraltar, Tunis, Malta, Alexandrië, Haifa, Piraeus, Messina, Napels en Malaga zullen op deze reis worden bezocht. Men weet, dat de „Tjerimai” een der mooiste en meest comfortabele boten van den Lloyd is, zoodat deze toeristenreis voor velen een waar genot kan worden.

AMERSFOORT

N.V. „PATRIA” 5303

Boek- en Fotohandel.
UTRECHTSCH WEG 48
TELEFOON 653

Kantoorartikelen.
AMERSFOORT

L'HIRONDELLE
W. K. VAN ROSSUM
16-18 LANGESTRAAT
AMERSFOORT

Dameshoeden
Confectie
Handschoenen
Kousen

TELEFOON 407

5304

N.V. SCHMID'S Effecten- en Productenhandel

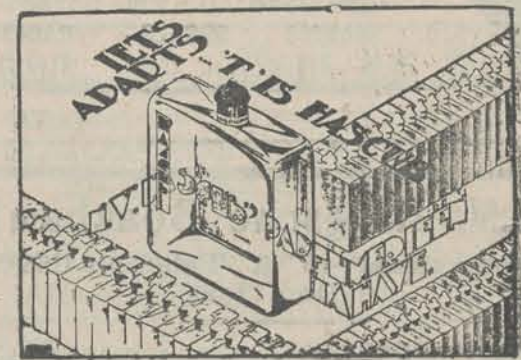
PLEIN 9, DEN HAAG

Telefoon 112384, b. g. g. 772888.

5639

Directe lijn Amsterdamsche Beurs.

Uitvoering van alle orders in EFFECTEN en PRODUCTEN (Suiker, Katoen, Rubber enz.). — Speciale voorlichtingsdienst Amerikaanse en Indische fondsen. NEW-YORK — LONDEN — CHICAGO — PARIJS
Amsterdamsche Beursverbinding „MAHLER'S” Bank,
— Heerengracht, Amsterdam. — Anno 1907 —

606

N.V. v. Vuuren's Handel-Mij BRANDSTOFFENHANDEL

Denneweg 67a

Telefoon

Den Haag

114427

5494

Wenscht ge te ontvangen le KWALITEIT
Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en
GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 114427

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mr. E. Brunsveld van Hulten, rechterlijk ambt., Hooge Woerd 160, Leiden; ir. V. R. van Romondt, wordt uitgezonden ter plaatsing bij den Oudheidkundigen Dienst in Ned.-Indië, Laan van Overvest 46, Delft.

W. R. Jansen, ambt. v. d. Textielnijv., Emmer-Compasuum; G. A. van Schem, ir., a.s. vakk. b.d. Textielnijv. in N.-I., Wilhelminastr. 111, Enschedé; G. F. A. M. v. d. Togt, leeraar b.h. Openb., Midd. Onderwijs, Emmastraat 70, Den Haag; J. A. G. van Miltenberg, alsvooren, Soerabajastr. 6bis, Utrecht; J. Schneider, alsvooren, Allard Piersonstraat 1a, Rotterdam; J. A. de Jong, alsvooren, v. Slichtenhorststraat 98, Nijmegen.

Th. C. van Briemen, Duivervoordestraat 18, Rotterdam; A. Ris, Rijnstraat 75 III, Amsterdam (Z.); K. van der Korst, Jacob Catskade 42 III, Amsterdam (Z.); C. S. Toren, Oogststraat 13 huis, Amsterdam (O.); J. F. Mulder, Soestdijkschekade 626, Den Haag; H. A. Schäffers, Delfgawstraat 92a, Rotterdam; A. J. J. van Deutekom, Alberdingk

Voor BROOD en GEBAK: Henri J. Carels, Den Haag, Amsterdam en Haarlem

PIANO of Radio?

Piano en Radio slaan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen blijven om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel beter goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziekkennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN

LAAN VAN MEERDERVOORT 100
DEN HAAG — TEL. 337867
PIANO'S ORGELS RADIO

5289

N.V. Haagsche Boazbank

Molenstraat 45 & Telefoon 115903
Den Haag

Rente Spaarkas 3 1/2 %
Rente Deposito's . . . 3 tot 4 1/2 %
Rente in Rekening-courant 3 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING

De Directie: Mr. J. A. DE WILDE
M. A. POTTER

5439

Verlofgangers in Nederland

verzuimt niet tijdens Uw verlof een **Schildering, Zegelring en Lakstempel** met Uw **Familiewapen** 5523

te laten maken. — Een fraai bezit en aardig geschenk!

MARTEN N. DAMSTRA, Kapelstr. 46 - Utrecht
levert dit alles billijk en zeer juist uitgevoerd.

Tal van dankbetuigingen uit Indië.

Hoofdkantoor
BINCKHORSTLAAN 5
Telefoon 772184
(3 lijnen) 5563

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103B-105B — ROTTERDAM
TELEFOON 51565 5591

Een der goede adressen voor Indische verlofgangers.

Wordt lid van de I^NO

Cliostraat 8 — Amsterdam

Telefoon 25509 5002

Leden van „Oost en West” vraagt gratis
toezending Brochure

Thijmstraat 43, Den Haag; J. Hengstmengel, Soestdijkschedade 556, Den Haag; M. P. van Gent, Ringdijk 41 boven, Amsterdam (O.).

H. van Rijswijk, Voemaerstraat 15, Rotterdam. D. Ederzeel, Generaal Vetterstraat 13huis, Amsterdam (W.). J. Chr. Wainrich, Spoorbaanstraat 4huis Amsterdam (O.). I. J. Hoftman, Zaanhof 7huis, Amsterdam (C.). G. F. Schalen, Haverlaarstr. 20, 's Gravenhage; L. G. Gijger, Kramatweg 94II, Amsterdam (O.). C. Th. van Beek, Fisherstr. 162 's Gravenhage. H. Groot, van Hogendorpstr. 132I Amsterdam (W.). L. Jasperse, Fisherstr. 32I, 's Gravenhage. G. Postma, Stadionweg 248huis, Amsterdam (Z.). C. van der Moren, Pieter Vlamingstr. 21III Amsterdam (O.). L. Hoogerwerf, Zuiderparklaan 39, Den Haag.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

A. A. Cramer, ijker 1e kl. bij den Dienst van het IJkwezen, Tasmanstraat 190, Den Haag; G. M. van Giessen, onderwijzer 1e kl. bij het O.W.L.O., p.a. H. Timmerman, Wapenveld; J. M. Swart fd. contr. bij het B.B., Stadhoudersplein 59, Den Haag; W. Lautenbach, contr. 1e kl. bij het B.B., Wethouder Juffermanstraat 6, Oegstgeest; mevr. de wed. F. de Rijke, geb. Bol, hoofdverpleegster bij het Krankzinnigenwezen Zoutkamp (Gr.); H. F. v. Driessche, hoofd v. d. Plaatselijke Gezondheidsdienst te Bandoeng, Marlotlaan 10, Den Haag; W. E. van Put, telefoonambtenaar 2e kl. bij den P.T.T.-dienst, v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; mej. C. A. van 't Hof, onderwijzeres 3e kl. bij het O.W.L.O., Heijdenrijkstraat 40, Nijmegen; H. W. Buitenhuis, onderwijzer 1e kl. bij het O.W.L.O., Hommelscheweg 13, Arnhem.

A. van der Roest, techn. ambt. 1e kl. b.d. P.T.T.-dienst, v. Breestraat 92, huis, Amsterdam (Z.); dr. Sardjito, hoofd gouv. arts., p/a. Ned. Handel Mij., Den Haag; F. J. M. Bakker, controleur 1e kl. b.d. dienst der Land. Inkomsten, Hendrik Jacobstr. 5, Amsterdam; jhr. mr. K. L. O. v. d. Goese, voorz. v. d. Landraad te Meester Cornelis, Reinkenstr. 8, Den Haag; mej. L. Leyder Havenstroom, ond. 3e kl. b. h. O.W.L.O., Hotel Pomona, Den Haag; V. E. Korn, ass.-res. b. h. B.B., Laan v. Meerdervoort 495, Den Haag; J. Chr. P. Mossel, comm. v. d. belastingen te Malang, Obrechtstraat 43I, Den Haag; P. G. H. v. d. Harst, kap. d. art., Edisonstraat 85, Den Haag; P. Clerckx, kap. d. art., L. Kerkdam 56, Wassenaar; C. Jobsis, 1e. luit. d. art., v. Beverinkstraat 164, Den Haag; J. H. Juda, luit.-kol. der inf., Hollanderstraat 9, Den Haag;

C. M. Jansen, 1e luit. inf., Doklaan 81a, Rotterdam; A. J. van Galen, Olt. inf., Kruisstraat 17, Den Bosch; A. L. de Bruyn, kap. inf., Atjehstr. 6, Den Haag; H. L. Scheurer, kap. art., v. Boetzelaerlaan 31, Den Haag; F. H. Ilgen, luit.-kol. inf., Amberboomstraat 19, Den Haag.

Met Pensioen.

J. Schuurman, treincontroleur bij de S.S. en Tr., 2e Jan van der Heijdenstraat 5, Amsterdam (Z.). A. L. Brakel, Olt. Mil. Adm., Newtonstraat 87, Amsterdam; C. J. Cohen, secr. dept. v. Mar., Hotel Pomona, Den Haag; J. J. B. Oostmeier, hoofdbeheerder b. d. Landpandhuisdienst te Tjikoe-datapeuh, Laan van Meerdervoort 454, Den Haag, na 1 Febr., idem no. 323, Den Haag.

ADRESVERANDERINGEN.

A. v. Berk, Hoofdagent v. pol. 1e. kl. b. d. Alg. Pol.; Raaks 7j, Haarlem. Mr. L. Tobi, Landrechter te Ngandjock, Postbus 393, Amsterdam C.; K. M. H. Karsen, Ass.-res. Timor en Onderh., Kon. Emmakade 156, Den Haag; K. W. L. Bezemer, Ambt. bij het B. B., werkz. gesteld ter Alg. Secr., Hotel Engadinerhof, Pontresina; J. Ridder, Hoofdverpl. bij het Krankz. wezen; Abstederdijk 44, Utrecht, ing. 20 Jan. 1931; C. W. Tober, Contr. 1e kl. b. d. P.T.T.-dienst, Nieuwland 13, Hoorn; D. W. Wijting, Onderl. der Inf., Heerenmarkt 4hs, Amsterdam (C.); G. A. Deibel, Techn. Kantoorhoofd b.d. S.S. en Tr., Waldstr. 163, Bad Flinsberg Sileziën; H. v. Galen Last, Hoofding. afd.-chef v. d. S.S. en Tr., p.a. Stadhouderspl. 59, Den Haag; Ir. W. M. C. Vermast, idem, Villa Santa Pieta, Ancona Zw.; J. G. Pelupessy, Opz. 1e kl., bij idem, Populierstr. 20, Den Haag; N. A. Roosenboom, Opz. mach. b.d. S.S. en Tr., Stadhouderspl. 74, Den Haag. Ing. 31 Jan. 1931; Mej. A. de Witt, 1e kl. m. d. titel v. 3e Comm. b.d. S.S. en Tr., Klimopstr. 180, Den Haag; J. A. van Hogezaand, Contr. 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Thomsonlaan 45, Den Haag; P. A. Marchelinus, 1e Comm. b.d. Alg. Kantoor-dienst v. h. B.B., Copernicusstraat 265, Den Haag; H. P. Schran, Minb. hoofdopzichter, 2e v. Blankenburgstraat 130a, Den Haag; K. J. Wijngaarden, Ass.-res. b.d. Alg. Bestuursdienst, Regentessel. 142, Den Haag; E. Werkman, Gedipl. Gezaghebber b.h. B.B., Moesstraat 32A, Groningen; R. A. Timmer, Commies b.h. Hoofdkantoor v. d. Imm. dienst, Cederstraat 61, Den Haag.

Mutatiestaat van 14 tot 21 Januari '31

<p style="text-align: center;">Nieuwe Leden:</p> <p>H. Dekens, Harendermolen 366. (Afd. Gron.). K. van der Kooi, Groningen, Guldenstraat 18b. Fienig, Opzichter Gasfabriek te Enschedé. F. Areel, Deventer, Rozenstraat 26. J. B. Hoytink, Utrecht, van Musschenbroekstraat 29. J. M. B. Adriani, Den Haag, Kranenburgweg 45. C. Schuurman, Oud Luit-Kol. Art. Den Haag, 1ste van den Boschstraat 33. Mevrouw J. S. E. Velden, Tjangkol 25, Cheribon. P. Keg, Majoor-Adjutant der Inf., Bergen op Zoom, Bredasche Straat. P. J. M. v. d. Burg, Den Haag, Juliana van Stolberglaan 67.</p> <p style="text-align: center;"><i>Rectificatie:</i> Algemeen Nederlandsch Verbond, Afdeling Amsterdam, Secretariaat: Singel 321.</p> <p style="text-align: center;">Nieuwe Begunstiger:</p> <p>P. M. Nieuwenhuijzen, 2de Luit. Inf., Bergen op Zoom, Glymesstraat 23.</p> <p style="text-align: center;">Afschrijvingen:</p> <p>A. van der Lip, 1ste Luit. Mil. Adm., Utrecht, Schoolstraat 34. Mevrouw B. Ezechiels, Paramaribo, Waterkant 19boven.</p> <p>Mevrouw de Weduwe J. P. Michielsen—van Hattum, Breda, Koninginnestr. 34. (overleden).</p> <p style="text-align: center;">Adresveranderingen:</p> <p>Tj. J. Jaski, Oogarts, Amsterdam, van: Sarphatistraat 199, naar: Weteringschans 233. J. J. de Wilde, Indol. Stud. van: Deventer, Tabaksdwaarsstraat 31, naar: Haarlem, Busken Huertstraat 15. f 5.—. G. Benink, van: Enschedé, Dr. Schaepmanlaan 2, naar: Den Haag, van Aerssenstraat 138. f 5.—. W. H. de la Fuente, med. stud., Leiden, van: Witte Rozenstraat 44, naar: Breestraat 39. J. D. Daubenton, Rotterdam, Vredenhofweg, van: 64, naar 66. Mr. P. van Blaricom, Bergen op Zoom, van: Arn. Asselbergstraat 11, naar: Stationsstraat 30. W. H. Driessen, Den Haag, van: 2de Blankenburgstraat 122, naar: van Loostraat 49.</p>	<p style="text-align: center;">Voorgesteld door:</p> <p>Eigen aanmelding. den heer J. Franke te Groningen. den heer J. Hansma te Enschedé. den heer Dr. H. H. Zeijlstra Fzn. te Deventer. den heer H. Somermeijer te Utrecht. Mevrouw N. Naessens te Den Haag. Eigen aanmelding. Mevr. C. E. Velden—Süverkropp te Haarlem. den heer J. Bruins te Bergen op Zoom. den heer G. J. A. van Eck te Wassenaar.</p> <p style="text-align: center;">Voorgesteld door:</p> <p>den heer J. Bruins te Bergen op Zoom.</p> <p style="text-align: center;">R. I. P.</p> <p>P. Boon, Fabrikant te Hoogezand (Gr.) (overleden).</p> <p style="text-align: center;">Adresveranderingen:</p> <p>Ir. E. G. B. Louzada, Den Haag, van p.a. N.-I. Escompto Mij., naar: Sweelinckplein 32. Dr. W. M. Docters van Leeuwen, Directeur 's Lands Plantentuin, van: Bilthoven, Jan Steenlaan 2A, naar: Buitenzorg. J. J. Brill, Insp. P.T.T., van: Voorburg, Vrijburgstraat 26, naar: Bandoeng, p.a. Hoofdbureau P. T. T. L. F. Cavaljé, Immigratie-ambt. 2e kl., van: Den Haag, Anton de Haanstraat 40, naar: Weltevreden. Mr. M. J. A. Oostwoud Wijdenes, Voorzitter Landraad, van: Den Haag, ten Hovestraat 29, naar: Weltevreden, p.a. Dep. v. Justitie. Dr. V. E. Korn, Ass.-Res., van: Den Pasar, naar: Den Haag, Laan van Meerdervoort 495. f 5.—.</p>
---	---